

H E T U V A D I

హేతువాది

Monthly Journal devoted to Science, Rationalism & Humanism

స్థాపన : 1982

ఫౌండర్ : రావిపూడి వెంకటాద్రి

Acc. no

3175

cl. no - 200

మొత్తం

హేతువాద మానవవాదాలు

భారతీయ తత్వదర్శనం-9

శ్రోతలకు ఇచ్చిన జవాబులు

సందేహాలు - సమాధానాలు - 7

భారతీయ తత్వ దర్శనం - బౌద్ధం

450

సంపుటి : 41

సంచిక : 10

జూన్ : 2023

వెల : రు. 50/-

ధాన సంపాదకులు మేడూరి సత్యనారాయణ

653

హేతువాది

సంపుటి : 41   సంచిక : 10

జూన్ 2023

చందాలు, విరాళాలూ, వ్యాసాలు
 పంపవలసిన చిరునామా :
 ప్రధాన సంపాదకులు :
మేడూరి సత్యనారాయణ
 C/o రాడికల్ హ్యూమనిస్ట్ సెంటర్
 ఇంకొల్లు - 523 167, బాపట్ల జిల్లా
 Cell : 98499 35117
 E.mail : Hetuvadi1982 @gmail.com

"Hetuvadi"
 SBI Account No. 52177300267
 Inkollu IFSC No. SBIN0020367

సహాయ సంపాదకులు :
 1) డా॥ గుమ్మా వీరన్న, హైదరాబాదు
 2) కుర్రా హనుమంతరావు, ఇంకొల్లు
 3) కిషోర్ బాచిన, పింగుళూరు
 4) కరి హరిబాబు, ఇంకొల్లు
 5) షేక్ బాబు, ఇంకొల్లు
 6) అలూరి ప్రభుల్ల చంద్ర, తెనాలి
 7) షేక్ దరియావరి, జాగర్లమూడి
 8) అడియాల శంకర్, తూప్రాన్
 9) కె. శ్రీనివాసాచారి, తూప్రాన్

కాపీలు అందనివారు :
షేక్ బాబు,
 సర్క్యులేషన్ మేనేజర్
 ఇంకొల్లు - 523 167,
 బాపట్ల జిల్లా.
 సెల్ : 98667 68144

సాలుచందా రూ. 500/-
 జీవిత చందా రూ. 5,000/-
ABROAD Subscription
 Annual Rs. 500, \$ 300
 Life Rs. 5000, \$ 3000

ఇందులో.....

ఎడిటోరియల్

హేతువాద మానవవాదాలు

- మేడూరి సత్యనారాయణ - 655

భారతీయ తత్వదర్శనం-9

- డా॥ గుమ్మా వీరన్న - 662

శ్రోతలకు ఇచ్చిన జవాబులు

- రావిపూడి - 666

సందేహాలు - సమాధానాలు - 7

- మేడూరి సత్యనారాయణ - 672

భారతీయ తత్వ దర్శనం - పౌద్ధం

- గోరంట్ల శాంతారామ్ - 679

హేతువాదం, మానవవాదాలు

హేతువాద మానవవాద ఉద్యమం భావవిప్లవం ద్వారా మానవ జీవన విధాన మెరుగుదలకు దారి చూపే ఉద్యమం. హేతువాద మానవవాద ఉద్యమం మనుషుల్ని హేతుబద్ధంగా ఆలోచింప చేయడం ద్వారానే వారి జీవన విధాన మెరుగుదల సాధ్యమనే లక్ష్యంతో ముందుకు సాగుతుంది.

హేతువాదులు, మానవవాదులు ప్రజల అధికారం తమకు రావాలని కోరుకోరు. అధికారం ప్రజలది కాబట్టి, అది ప్రజల దగ్గరే ఉండాలని, ప్రజల అధికారాన్ని వారి దగ్గర నుంచి మరెవరైనా తీసుకోవడం సరికాదని హేతువాద మానవవాద ఉద్యమం అంటూ ముందుకు సాగుతుంది. హేతువాద మానవవాద ఉద్యమం ప్రజల అధికారాన్ని రాజకీయ పార్టీలు తీసుకోవడాన్ని వ్యతిరేకిస్తుంది. హేతువాద మానవవాద ఉద్యమం రాజకీయ పార్టీలతో పనిలేని ప్రత్యక్ష ప్రజాస్వామ్యం అమలవ్వాలని, అందుకొరకు ప్రజల్ని ఎడ్యుకేట్ చేస్తూ ముందుకు సాగుతుంది. ప్రజల అధికారం ప్రజల దగ్గర ఉండాలని హేతువాద మానవవాద ఉద్యమం కోరకుంటుందే కాని, అధికారం ఒక రాజకీయ పార్టీ నుంచి మరొక పార్టీకి మారాలని కోరుకోదు. రాజకీయ పార్టీలు ప్రజల అధికారాన్ని తీసుకోకుండా ఆపడానికి, అధికారం ప్రజల దగ్గరే ఉండేట్లు హేతువాద మానవవాద ఉద్యమం ప్రజల్ని విద్యావంతుల్ని చేసేందుకు తన ఉద్యమ కార్యకలాపాలను రూపొందించుకుంటుంది.

మతాలు, కులాలు, జాతులు, వర్గాల ఆధారంగా రాజకీయాలు నడవరాదనీ, మనుషుల కార్యకలాపాల ద్వారా మానవకీయాలుగా రాజకీయాలు పరిణమించేందుకు వీలు కల్పించేందుకు హేతువాద మానవవాద ఉద్యమం తన కార్యక్రమాల రూప కల్పన చేసుకుంటుంది. మనుషుల్ని మనుషులుగా స్వతంత్రంగా, సహేతుకంగా ఆలోచింప చేయడం ద్వారా మనుషుల మధ్య పరస్పర సహకారాన్ని పెంచాలని హేతువాద మానవవాద ఉద్యమం చూస్తుంది.

రాజకీయాలను మానవకీయాలుగా, మనుషుల క్రియాశీల చర్యలుగా, వ్యక్తుల చర్యల ఫలితాలుగా మార్చాలని హేతువాద మానవవాద ఉద్యమం చూస్తుంది. హేతువాదులు, మానవవాదులు ప్రజలకు మార్గదర్శకులేనని, వ్యక్తుల

సరైన నిర్ణయాలు, చర్యల ఫలితమే మానవకీయాలు అని భావించి ప్రజలను అధికారవంతులుగా మార్చే చర్యలను తీసుకుంటుంది. హేతువాద మానవవాద ఉద్యమానికి ప్రధానమైనది హేతువాద మానవవాద సాహిత్యం అని రచయితలుగా, ఉపన్యాసకులుగా, మార్గదర్శకులుగా హేతువాదులు, మానవవాదులు ముందుకు కదులుతారు. భావవిప్లవం హేతువాద మానవవాద ఉద్యమానికి ప్రథమ లక్ష్యం.

హేతువాద ఉద్యమం ఏదో ఒక సాంఘిక సేవా కార్యక్రమం అనుకునే భ్రమలో ఉండడం సరికాదు. ఎవరి సమస్యలను వారు హేతుబద్ధంగా ఆలోచించి పరిష్కరించుకునేందుకు వారిని ఆలోచింపజేయడమే హేతువాద ఉద్యమ స్వభావం. ఊకదంపుడు ఉపన్యాసాలతో ఉద్యమం ముందుకు సాగదు. ఆలోచింపజేయడమే ఉద్యమ ప్రచార లక్ష్యం కావాలి. ఈ లక్ష్య సాధనకు హేతువాద మానవవాద సాహిత్య సృష్టి, ప్రసారం అవసరం. హేతువాద మానవవాద అధ్యయన తరగతుల నిర్వహణ, సంశయాల నివృత్తి అవసరం. ఉద్యమ కార్యకర్తల్లో హేతువాద మానవవాద అవగాహన పెంచాలి.

మతవాదులు ప్రజలను మతాల వారీగా మనుషుల్ని చీల్చి అధికారం పొందుతారు. కులవాదులు కులాల వారీగా మనుషుల్ని చీల్చి అధికారం పొందుతారు. జాతివాదులు మనుషుల్ని జాతుల వారీగా మనుషుల్ని చీల్చి అధికారం పొందుతారు. వర్గవాదులు మనుషుల్ని వర్గాలు వారీగా చీల్చి అధికారం పొందుతారు. ప్రాంతీయవాదులు మనుషుల్ని ప్రాంతీయులుగా చీల్చి అధికారం పొందుతారు. అధికారం పొందాక వీరందరివీ నియంతృత్వపు పోకడలే. మనుషులందరికీ వీరెవరూ ప్రాముఖ్యత ఇవ్వరు. అందరూ పక్షపాతులుగానే అధికారాన్ని అనుభవిస్తారు. వీరి పాలన ప్రజాస్వామ్య పాలన అయ్యే అవకాశం ఉండదు.

ప్రజాస్వామ్యం అంటే ప్రజలు స్వాములయ్యే అవకాశం ఉండడమే. అధికారం ప్రజలది కాన, అది ప్రజల దగ్గరే ఉండాలి. కాని, రకరకాల పేర్లతో ఉండే రాజకీయ పార్టీలకు ఆ అధికారాన్ని ఇవ్వడం ప్రజాస్వామ్యం కాదు. ప్రజలు సంకుచిత వాదులను వదలి పరస్పర సహకారంతో తమను తాము పాలించుకొంటూ తమ భవిష్యత్తుకు తాము స్వయం పాలన, నిర్ణయాలు, ఆచరణలు కొనసాగించాలి.

ప్రజలను మత, కుల, జాతి, వర్గ సంకుచితాల నుంచి బయటకు

తేవడమే అభ్యుదయవాదుల కర్తవ్యం కావాలి. ఆధునిక విజ్ఞానం మీద ఆధారపడే జీవన తత్వం మీద మనుషుల్లో అవగాహన పెంచాలి. మనుషుల్ని హేతుబద్ధంగా ఆలోచించగల వారిగా, మానవత్వంతో జీవించగల వారిగా మార్చేందుకు అభ్యుదయ ఉద్యమ మిత్రులు నిరంతరాయ కృషి చేయాలి. అధికారం తమకు వస్తే ఏదో చేయగలమనే భ్రమల నుంచి అభ్యుదయవాదులు బయటపడాలి.

హేతువాద మానవవాద ఉద్యమం పార్టీ రహిత ప్రత్యక్ష ప్రజాస్వామ్య దిశగా మనుషుల్ని మార్చేందుకు నిరంతరాయ కృషి చేస్తుంది. యువ ఉద్యమ మిత్రులు ఈ దిశగా క్రియాశీలురు కావలసిన అవసరం ఉంది.

మత విశ్వాసాల్లో, కుల విశ్వాసాల్లో, జాతి విశ్వాసాల్లో, వర్గ విశ్వాసాల్లో ఉండి హేతుబద్ధ ఆలోచన చేయని ప్రజలను వాటి నుంచి బయటకు తేవడం, వారిని హేతుబద్ధంగా ఆలోచింప చేయడం, స్వతంత్ర ఆలోచనాపరులుగా మార్చడం; ప్రజలు తమ అధికారాన్ని తమ దగ్గరే ఉంచుకుని స్వయం పాలనకు, స్వయం నిర్ణయాలకు, స్వతంత్ర ఆచరణకు అలవాడి తమను తాము అభివృద్ధి చేసుకుని స్వేచ్ఛగా జీవించగల వారిగా మార్చడం, పరస్పర సహకారంతో మనుషులుగా జీవించగల వారిగా మార్చడం హేతువాద మానవవాద ఉద్యమ లక్ష్యం.

అధికార రాజకీయాలను నడుపుతూ ప్రజల అధికారాన్ని తాము పొందాలని వారిని ప్రలోభాలకు, దురాశలకు గురిచేసే రాజకీయ పార్టీల నియంతృత్వ ఉచ్చుల నుంచి ప్రజలను తప్పించి, పార్టీరహిత ప్రజాస్వామ్యం వైపు వారు సాగేందుకు సహకరించడం కూడా హేతువాద మానవవాద ఉద్యమ లక్ష్యం.

ఆధునిక విజ్ఞానం, ఆధునిక తత్వం ఆధారంగా మానవ జీవన తత్వాన్ని సహేతుకం చేసేందుకు, వ్యక్తుల ఆలోచనను సహేతుకం చేయడం ఉద్యమ విధానం. విద్యావంతులను మరల హేతువాద మానవవాద భావాలతో విద్యావంతులను చేయడం ద్వారా వారిని హేతువాద మానవవాద జీవన విధానంవైపు మరల్చడం ఉద్యమ లక్ష్యం.

పిల్లల పెంపకంలో ఆధునికత పెరగడానికి విద్య ఉపయోగపడితే పిల్లల్లో వైజ్ఞానిక దృక్పథం పెరుగుతుందనీ, స్వతంత్ర ఆలోచన పెరుగుతుందనీ, సృజనాత్మకత పెరుగుతుందనీ; పిల్లలు తమ సహజ సహేతుక చింతనతో ఏమిటి, ఎలా, ఎందుకు లాంటి ప్రశ్నలు వేయగలిగి విమర్శనాత్మక దృక్పథాన్ని

కలిగి ఉండగలరనీ; ఎప్పటికప్పుడు తమ భావాలను ఉన్నతీకరించుకుంటూ ముందుకు సాగుతారనీ; స్వేచ్ఛా సమాజ నిర్మాతలుగా పిల్లలు ఎదగగలరనీ హేతువాద మానవవాద ఉద్యమం ఆశిస్తుంది.

ప్రజలు అశాస్త్రీయ వాస్తు, జ్యోతిషం లాంటి వాటి భారిన పడకుండా చూడడం కూడా ఉద్యమ లక్ష్యమే. పిల్లల్లో, పెద్దల్లో విశ్వాసాల స్థానంలో వైజ్ఞానిక హేతుబద్ధ మానవవాద భావాలను ప్రవేశపెట్టి భావవిప్లవ దిశగా వారిని మార్చడమూ ఉద్యమ లక్ష్యమే. హేతువాద మానవవాద సాహిత్య సృజన, ప్రచురణ, ప్రసారాల ద్వారా మనుషుల్ని ఆలోచింప చేయడమే ఉద్యమ విధానం. ప్రజలకు చేపల్ని పట్టి ఇచ్చి ఇతరులపై ఆధారపడే వారిగా కాక, చేపలను పట్టడం నేర్చుకుని స్వతంత్రంగా తమకాళ్ళ మీద తాము నిలబడే వారిగా వారిని మార్చడం కూడా హేతువాద మానవవాద ఉద్యమ లక్ష్యం. జ్ఞానంలో పెరుగుదలతో రాజకీయ, ఆర్థిక, సామాజిక, సాంస్కృతిక సిద్ధాంతాలను ఎప్పటికప్పుడు వైజ్ఞానికంగా ఉన్నతీకరించడమూ ఉద్యమ లక్ష్యమే. అధ్యయనం, అధ్యాపనం విధానాలుగా హేతువాదులు, మానవవాదులు ముందుకు కదులుతారు.

హేతువాద మానవవాద ఉద్యమం భావవిప్లవం లక్ష్యాన్ని ఏ మేరకు సాధిస్తే ఆ మేరకు సమాజంలో మార్పుకు కారణమవుతుంది. భావాల్లో మార్పు మనుషుల ఆచరణలో మార్పుకు కారణమవుతుంది. ఎంతమంది హేతుబద్ధ ఆలోచనకు, మానవవాద జీవన విధానానికి చేరితే ఆ మేరకు సమాజ నిర్మాణమూ మారి, మానవాభివృద్ధి సాధ్యమవుతుంది. మనుషుల్ని జ్ఞానవంతులు, ఆలోచనాపరులు, అధికారవంతులుగా, ఆచరణశీలురుగా మార్చడమే హేతువాద మానవవాద ఉద్యమ లక్ష్యం కాన క్రమంగా తన లక్ష్య సాధనవైపు ముందుకు సాగుతుంది. సంకుచిత భావవాదులు, నియంతృత్వ వాదులు, అభివృద్ధి నిరోధులు హేతువాద మానవవాద ఉద్యమ వ్యతిరేకతను ప్రదర్శించినా మానవ సహజ సహేతుక చింతనా స్వభావం వల్ల ఈ ఉద్యమం నిదానంగానైనా ముందుకు సాగుతుంది.

హేతుత్వం, జ్ఞానం, సత్యం, స్వేచ్ఛ, నీతి ఉన్నత మానవ విలువలు అంటూ ముందుకు సాగే హేతువాద మానవవాద ఉద్యమంకు ఓటమి అనేదే ఉండదు. మానవుడి సహేతుక చింతన మీద, స్వతంత్ర చింతన మీద నొక్కు పెట్టే ఉద్యమం కాన, మానవ సృజన ఉద్యమాన్ని ముందుకే తీసుకువెళు

తుంది. మతాలకు, కులాలకు, జాతులకు, వర్గాలకు అధికారం రావాలనే వారు మనుషుల నుండి అధికారాన్ని తాము తీసుకుని నియంతలుగా మారతారే కాని మానవ స్వేచ్ఛకు, మానవాభ్యుదయానికి కారకులు సంకుచిత స్వేచ్ఛ మానవ స్వేచ్ఛ కాదు.

రాజకీయ పార్టీలు ప్రజలను పార్టీలుగా విభజించి, వారి అధికారాన్ని పొంది, తమ అధికారాన్ని పెంచుకుంటాయే కాని మనుషులకు అధికారాన్ని ఇవ్వవు. వ్యక్తులు ఆలోచనాపరులు కాకుండా, ఆచరణశీలురు కాకుండా వారి అభివృద్ధి సాధ్యం కాదు. వ్యక్తులు తమ అధికారాన్ని ఏ రాజకీయ పార్టీకి ఇవ్వకుండా తమ అధికారాన్ని తమ అభివృద్ధికి ఉపకరించే విధంగా స్వయం పాలనకు అలవడాలి. ప్రజల ప్రతినిధులు ప్రజల నిర్ణయాలను, ఆకాంక్షలను, ఆదేశాలను పాటించే వారుగా ఉండాలి కాని ప్రజలమీద పెత్తందారులుగా ఉండరాదు.

కార్యకారణబద్ధ అవగాహనతో, స్వతంత్ర చింతనతో, నిర్ణయాత్మకత, ఆచరణశీలత ప్రదర్శించే వ్యక్తులు పరస్పర సహకార పూర్వక సామాజిక సంబంధాలను పెంచుకుని సామాజిక మార్పులకు కారకులవతారు. మానవ స్వేచ్ఛ మానవుల లక్ష్యం కాన, ఈ లక్ష్య సాధనకొరకే హేతువాద మానవవాద ఉద్యమం తన కార్యకలాపాలను తీర్చి దిద్దుకుంటుంది. హేతువాద మానవవాద ఉద్యమం ఆంధోళనా కార్యకలాపాలతో కాక ఆలోచనను ప్రేరేపించే అధ్యయనం, అధ్యాపనాలతో; సాహిత్య సృజన, ప్రసారాలతో ముందుకు సాగుతుంది. హేతువాద మానవవాద సాహిత్యం ఈ ఉద్యమానికి అత్యవసరమైనది. యువ ఉద్యమ మిత్రులు క్రియాశీలురు కావలసిన అవసరం చాలా ఉంది.

మతాలకు, కులాలకు అధికారం రావాలనేది మానవవాదం కాదు. జాతులకు, వర్గాలకు అధికారం రావాలనేది మానవవాదం కాదు. నియంతృత్వాన్ని మానవుడి మీద రుద్దేదేదీ మానవవాదం కాదు. మానవాభివృద్ధిని మానవుడి చేతుల్లో ఉంచనది మానవవాదం కాదు. మనిషిని సమిష్టిలో భాగం చేసి మానసిక బానిసను చేసేది మానవవాదం కాదు. ప్రజల అధికారాన్ని రాజకీయ పార్టీల ప్రతినిధులకు దత్తత ఇచ్చేది మానవవాదం కాదు. నిర్ణయాల్లో, పాలనలో మనుషుల్ని భాగస్వాములను చేయనది మానవవాదం కాదు. నాస్తికత్వంతో ఆగే వాదం మానవవాదం కాదు. హేతువాదాన్ని మానవవాద జీవన విధానంవైపు దారి చూపనది మానవవాదం కాదు.

మానవుడి సర్వ జీవన రంగాల్లో హేతుబద్ధంగా, మానవత్వంతో అంటే సహేతుక చింతనతో నిత్యం మార్పులు చేర్పులు జరుగుతూ ఉన్నత మానవ జీవన విధానంవైపు మనిషిని మలచేది మానవవాదం. మానవుడి లక్ష్యం స్వేచ్ఛ కాన, స్వేచ్ఛను పెంచేది, స్వేచ్ఛగా జీవింపచేసేది మానవవాదం. జ్ఞానాన్వేషణ, సత్యాన్వేషణ, నైతిక జీవనం, పరస్పర సహకారాలతో మానవాభివృద్ధిని కాంక్షించి, ఆ వైపు నడిపేది మానవవాదం. మానవుడు ఉన్నంతకాలం ఉండేది మానవవాదం. మనుషుల ఆలోచనలో, భావాల్లో మార్పు తెచ్చి, ఎప్పటికప్పుడు మానవుడిలో మార్పు తెచ్చి, సామాజిక మార్పులకు కారణమయ్యేది; వ్యవస్థలకు, సంస్థలకు మానవుడిని మూలంగా భావించి, వాటిల్లో మార్పులకు మానవులను బాధ్యులను చేసేది మానవవాదం.

మానవవాదం మానవుడికి సకల రంగాలను ప్రభావితం చేస్తుంది. రాజకీయ, ఆర్థిక, సామాజిక, సాంస్కృతిక రంగాల వంటి అనేక రంగాలను ప్రభావితం చేస్తుంది. మానవవాదం ప్రధానంగా మానవుడి సంక్షేమం మీద దృష్టి పెడుతుంది. మానవుడి లక్ష్యం స్వేచ్ఛ కాబట్టి, మానవవాదం లక్ష్యం మానవుడిని స్వేచ్ఛావంతుడిని చేయడమే. మానవవాదం మనుషుల్ని మార్చడం ద్వారా, వారి బాధ్యతాయుత చర్యల్లో మార్పు ద్వారా, మానవ సంక్షేమానికి, స్వేచ్ఛకు దారి చూపుతుంది. మనుషుల శక్తియుక్తులను పెంచేందుకు మనుషుల ఆలోచనా విధానాన్ని హేతుబద్ధం చేస్తుంది. మనుషుల ఆలోచనా విధానం హేతుబద్ధం కావాలని, జీవన విధానంలో మానవత్వం ప్రదర్శన కావాలని కోరుకుంటుంది. మానవవాదులు మనుషుల్ని మానవవాదులుగా మార్చేందుకు కృషి చేస్తారు.

రాజ్యాధికారం మనుషులది కాబట్టి, ఆ అధికారం మనుషుల దగ్గరే ఉండాలంటుంది. మనుషులు తమ అధికారాన్ని ప్రతినిధులకు, పార్టీలకు, పార్టీ నాయకులకు ఇవ్వరాదంటుంది. మనుషుల సకల రంగాలలో మనుషుల మధ్య పరస్పర సహకారం ఉండాలంటుంది. ప్రపంచ మానవాళి అంతా ఒకే మానవజాతి అనీ, మతాల విభజనలు, కులాల విభజనలు, జాతుల విభజనలు, వర్గాల విభజనలు సరి కాదంటుంది మానవవాదం. సంకుచిత సమిష్టిలో మనుషులు విడిపోరాదని, అవి నియంతృత్వం వైపు దారి చూపుతాయనీ, వాటి నుంచి స్వేచ్ఛ పొందడం అవసరమని మానవవాదం అంటుంది.

ఈలోక సమస్యలకు పరిష్కారం ఈలోకంలోనే ఉండాలని, మనుషులు

తమ సమస్యలను తాము పరిష్కరించుకోగల శక్తియుక్తులను పెంచుకోవాలని మానవవాదం కోరుకుంటుంది.

మానవవాద లక్ష్యాల సాధనకొరకు మనుషుల్లో వైజ్ఞానిక సాంస్కృతిక వికాసాన్ని పెంచేందుకు మానవవాదులు కృషి చేస్తారు. పత్రికల నిర్వహణ, వ్యాస రచన, గ్రంథ రచన, అధ్యయన తరగతుల నిర్వహణ, శిక్షణ తరగతుల నిర్వహణ, ఉపన్యాసాలు, సదస్సుల నిర్వహణల ద్వారా మనుషుల్లో వైజ్ఞానిక సాంస్కృతిక వికాసాన్ని పెంచేందుకు మానవవాదులు తమ కృషిని కొనసాగిస్తారు.

హేతుబద్ధంగా ఆలోచించమంటున్నామంటే, అలా ఆలోచిస్తే, అలా ఆలోచించే వారికే ఉపయోగమనే. ఏ మనిషైనా నిత్యజీవితంలో ఎవరు, ఎక్కడ, ఎప్పుడు, ఏమిటి, ఎలా, ఎట్లా, ఎందుకు అని అడగకుండా, ప్రశ్నించుకోకుండా వీలవుతుందా! అందుకే, అలా వీలు కాదు కాబట్టే అన్ని జీవన రంగాల్లో, నిర్ణయించేందుకు ముందు ఆలోచించుకోమంటున్నాం. ఆలోచన సహేతుకంగా, కార్యకారణ అవగాహనతో వాస్తవాల కోసం, అవగాహన కోసం, లక్ష్య సాధన కోసం సాగాలంటున్నాం. మనుషులందరూ సహేతుకంగా ఆలోచిస్తే నియంతృత్వాలు, బానిసత్వాలు, పరాధీనతలు, దోపిడీలు, యుద్ధాలు, ఘర్షణలు, వేధింపులు సంక్షోభాలు అంతమవతాయనీ; సమస్యలు ఎదురైతే పరిష్కారం కనిపిస్తుందని ఉద్దేశంతోనే హేతువాద మానవవాద భావ విప్లవం కొరకు ముందుకు సాగుతాం. తెలియకపోతే, అవగాహన కాకపోతే, అపమార్గాన పోతుంటే ప్రశ్నిస్తే పరిష్కారం ప్రత్యక్షం. సహేతుకంగా ఆలోచించడమంటే అది కృత్రిమం కాదు. మానవుడి సహజ వారసత్వ విధానమే సహేతుక ఆలోచనా పద్ధతి.

“హేతువాదమనేది కారణ కార్యాలను ఆశ్రయించి వుంటుంది. కారణకార్యాలు సంఘటనల పూర్వాపరాలను ఆశ్రయించి ఉంటాయి. సంఘటనలు విశ్వ ప్రవృత్తిలో నిత్యమూ జరుగుతుంటాయి, అవి నిరంతరం వాటిని సరైన రీతిలో సమన్వయించి నిర్ణయాలకు వచ్చే విధానాన్ని హేతువాదమంటాం. అందువల్ల, హేతువాదం కార్యకారణ సమన్వయ విధానమేకాని, సిద్ధాంతం కాదు.”

- రావిపూడి వెంకటాద్రి

2014 మార్చి 'హేతువాది' సంచికకు ఎడిటోరియల్ గా

“హేతువాదం నిర్ణయ విధానమేకాని, వాదనా విధానం కాదు” అనే వ్యాసంలో

భారతీయ తత్వ దర్శనం

9. యోగం (2)

- డా॥ గుమ్మా వీరన్న

ఈనాడు యోగమనేది ఒక లాభదాయకమైన వ్యాపారంగా మారిపోయిందనేది వాస్తవం. హఠయోగం, అష్టాంగ విన్యాసయోగం, సిద్ధసమాధి యోగం, అయ్యంగార్ యోగం వంటి రకరకాల పేర్లతో అవి కొనసాగుతున్నాయి.

పతంజలి యోగానికి పూర్తిగా భిన్నమైన మార్గంలో అవన్నీ కొనసాగు తున్నాయి. రోగాలను నయం చేసుకోడానికి, ఆరోగ్యాన్ని మెరుగుపరచుకోడానికి, బరువు తగ్గడానికి, మానసిక వత్తిడులు తగ్గించుకొనడానికి యోగం పనికి వస్తుందని ప్రచారం జరుగుతోంది.

అయితే యోగసాధన క్రమంలో ఇదివరకు పేర్కొన్న దివ్యశక్తులు యోగికి లభించినప్పటికీ వాటి వ్యామోహంలో పడిపోరాదని, వాటికోసమే యోగసాధన చేయరాదని, వాటిపట్ల వైరాగ్యం వహించి వాటిని తుచ్చమైనవిగా భావించాలని, అటువంటి దివ్యశక్తులను పరిత్యజించాలని, లేకపోతే అవి కైవల్యసిద్ధికి ఆటంకాలుగా పరిణమిస్తాయని యోగవాదులు, సనాతనవాదులు ప్రగల్భాలు పలుకుతుంటారు.

యోగదర్శనంలో నాలుగవ పాదం కైవల్యపాదం. ఇందులో పతంజలి యోగసాధన యొక్క లక్ష్యం కైవల్యసిద్ధి అని పేర్కొన్నాడు. అనుభవం కోసం గుణాలు, బుద్ధి, అహంకారం మొదలైన వివిధ తత్వాలుగా పరిణామం చెందడం ఆగిపోయిన తర్వాత గుణాలకు ఇక చేయవలసింది ఏమీ మిగలదు. అప్పుడు పురుషుని అనుభవం ఆగిపోతుంది. అతడు తన నిజస్వరూపంలో సుప్రతిష్ఠుడవతాడు. శుద్ధ చైతన్య స్వరూపంగా మిగిలిపోతాడు. అంటే ప్రకృతి నుంచి వేరవుతాడు. అదే కైవల్య స్థితి అనేది పతంజలి భావన.

సాంఖ్యులు 25 తత్వాలను ప్రతిపాదించగా ఆ తత్వాలకు అదనంగా 26 వ తత్వంగా యోగం ఈశ్వరుడిని ప్రతిపాదించింది. ఓంకారం ఈశ్వర తత్వాన్ని తెలుపుతుందని, అందువల్ల ఓంకారం వాచకం, ఈశ్వరుడు వాచ్యమని, ఈ వాచ్యవాచక సంబంధం వల్ల ప్రణవం ఈశ్వరుని తెలియజేస్తుందని

యోగదర్శనం పేర్కొంటుంది.

యోగం పేర్కొంటున్న అతీత శక్తులన్నీ ఆదిమ మానవుడి ప్రాచీన విశ్వాసాలకు ప్రతీకలే. మూర్ఛపోయిన స్థితిని, ఉన్మాదస్థితిని, మనోవ్యాధులను చూసి వాటిని అద్భుతమైన శక్తులుగా భావించిన ఆదిమ యాంత్రికులకు వాటిని సిద్ధాంతపరంగా సమర్థించవలసిన అవసరం లేకపోయింది. తరువాతి కాలంలో కొందరు వీటికి తమ సిద్ధాంతాలలో స్థానం కల్పించడానికి ప్రయత్నించారు. అటువంటి ప్రయత్నంలో భాగమే యోగదర్శనంలోని అణిమాది అష్టసిద్ధులు మొదలైన అతీతశక్తుల ప్రస్తావనగా మనం భావించవలసి వుంటుంది.

భారతీయ తాత్విక చింతనలో అధమ స్థాయికి దిగజారిపోయిన యోగం దార్శనిక స్థాయిని నిలబెట్టుకోలేకపోయింది. ఆదిమకాలం నాటి విశ్వాసాలకు ప్రాణం పోసి అనేక మూఢ విశ్వాసాలను ప్రతిపాదించిన తత్వంగా యోగదర్శనం భ్రష్టమైపోయింది. యోగం మార్మికత ముసుగు వేసుకొని సామాన్య జనాన్ని అనేక రకాలుగా మోసగించే స్థాయికి దిగజారిపోయింది.

భారతదేశంలోని ప్రాచీన రుషులందరూ తపస్సు ద్వారా, ధ్యానం ద్వారా జ్ఞానాన్ని సంపాదించారనే ప్రచారం జోరుగా సాగుతోంది. వాస్తవానికి యోగం ద్వారా, ధ్యానం ద్వారా, తపస్సు ద్వారా ఎటువంటి జ్ఞానమూ ఏర్పడదు. యోగం ద్వారా సమాధి స్థితికి చేరడం అంటేనే ఆలోచనా రహితమైన స్థితికి చేరడమన్నమాట. ఏ ఆలోచన లేకుండా వుండాలి అనుకోవడం కూడా ఒక ఆలోచనే అవుతుంది. కాబట్టి ఆలోచనా-రహిత స్థితి అనేది మనిషి జీవించి వుండగా సాధ్యమయ్యే పనికాదు. మనిషి స్పృహ తప్పి పడిపోయినప్పుడో, కోమా స్థితిలోకి వెళ్లిపోయినప్పుడో, మరణించినప్పుడో తప్ప ఆలోచనా రహిత స్థితి అనేది సంభవించదు.

జాగ్రదావస్థ, స్వప్నావస్థ, సుషుప్తావస్థ, తూర్యావస్థ అనే నాలుగు దశలను భారతీయ తాత్వికులు పేర్కొన్నారు. తూర్యావస్థనే ఆలోచనా రహిత స్థితిగా పేర్కొన్నారు. ఆ వివరాల్లోకి వెళ్ళడానికి ఇది సందర్భం కాదు.

ఆత్మసాక్షాత్కారం కోసమో, ఆత్మను పరమాత్మలో విలీనం చేయడం కోసమో యోగప్రక్రియ ఉపయోగపడుతుందని చెప్పడం అర్థరహితం. ఎందుకంటే ఆత్మ, పరమాత్మలకు అస్తిత్వమే లేదు. అందువల్ల పూర్వజన్మలకు, పునర్జన్మలకు అవకాశమే లేదు. అందువల్ల హైందవ గురువులు ప్రవచిస్తున్నట్లు మనిషి జనన మరణ చక్రం నుండి విముక్తి పొందాలనే ఆలోచనగాని,

జన్మరాహిత్యం లేదా మోక్షం పొందాలనే కోరికగాని అర్థరహితాలవుతాయి.

ఆ విధంగా లక్ష్యమే తప్పయినప్పుడు దానికోసం ఎన్ని రకాల సాధనాలను ఉపయోగించినా, ఎన్ని రకాలుగా కృషి చేసినా అంతా వ్యర్థమే అవుతుంది.

మనస్సు అనేది ఒక వస్తువు కాదు. మెదడు చేసిన పనినే మనసు అంటాం. చిత్తమన్నా, మనస్సన్నా, బుద్ధి అన్నా, అంతఃకరణమన్నా అంతా మెదడుచేసే పనే. సంకల్పించేది చిత్తమని, ఆలోచించేది మనసని, నిర్ణయించేది బుద్ధి అని మన పూర్వీకులు పేర్కొన్నట్లు తెలుస్తోంది.

రాగద్వేషాలకు, ఆవేశకావేశాలకు అతీతంగా వుండడం కష్టసాధ్యమైన పని. పుట్టినపుడు మనిషి మెదడు కంప్యూటర్ హార్డ్‌వేర్ లాంటిది. మనం ఎటువంటి భావాలను, ఎటువంటి జ్ఞానాన్ని అందిస్తే అది వాటినే నిక్షిప్తం చేస్తుంది. వాటి ప్రకారమే పని చేయడానికి అలవాటు పడుతుంది.

కామ క్రోధలోభమోహ మదమాత్సర్యాల వంటి అరిషడ్వర్గాలతోనూ, మూఢ విశ్వాసాలతోనూ నింపితే అది వాటినే ప్రతిబింబిస్తుంది. ఆ విధంగా చెడు ఆలోచనలతో, తప్పు భావాలతో కలుషితమైన మనసును శుద్ధి చేయడానికి చాలా కష్టపడవలసి వస్తుంది. అటువంటి అవలక్షణాల నుండి బయటపడడానికి ధృఢమైన సంకల్పం, సాధన, అప్రమత్తత అవసరం అవుతుంది. అంతేకాని యోగ వంటి ప్రక్రియలు పనికిరావు. హేతువాద, మానవవాద భావాలతో కూడిన ఆలోచనలు, ఆచరణ మాత్రమే వాటిని సాధ్యం చేయగలవు. మన ఆలోచనలకు వివేకం సారధ్యం వహించినపుడే అవి సాధ్యం కాగలవు.

గడ్డాలు, మీసాలు పెంచుకొని, కాషాయ వస్త్రాలు ధరించిన వారంతా పవిత్రులు కాలేరు. యోగ గురువులుగా, సద్గురువులుగా చలామణి అయ్యేవారంతా జ్ఞానసంపన్నులు కారు. జ్ఞానమంతా విశ్వంలోని వస్తువులకు, సంఘటనలకు సంబంధించిందే అవుతుంది తప్ప మరొకటి కాదు. అందువల్ల ఆత్మ జ్ఞానం, అభౌతిక జ్ఞానం, ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం అనేవి అసంభవమవుతాయి.

యోగసాధనలో ప్రాణాయామం అనేది ఒక ప్రక్రియ. అందులో ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసాల సంఖ్యను తగ్గించుకోవడం ద్వారా ఆయుష్షును పెంచుకోవచ్చనే ప్రచారం కూడా జరుగుతోంది. ఇదంతా యోగా పేరుతో జరుగుతున్న మోసమే. నేతి, ధౌతి, బస్తి, నౌళి మొదలైన హఠయోగసాధనలు ఎన్నో ప్రచారంలో వున్నాయి. అటువంటి హఠయోగ సాధనాలను

ఆచరించేటపుడు శారీరకంగా, మానసికంగా రకరకాల సమస్యలు ఉత్పన్నమై రోగాలబారిన పడిన యోగసాధకులున్నారు. ఆ క్రమంలో మతి భ్రమించిన వారు కూడా వున్నట్లు తెలుస్తోంది.

పతంజలి మోక్ష సిద్ధికోసం యోగాన్ని ప్రతిపాదిస్తే ఈనాటి యోగ గురువులు, సద్గురువులు, ధ్యాన గురువులు దాన్ని సర్వరోగ నివారిణిగా ప్రచారం చేస్తూ జోరుగా వ్యాపారం చేస్తున్నారు.

ఈ విధంగా దేవుడి పేరుతో, మతం పేరుతో మూఢ విశ్వాసాల వెల్లువ దేశమంతా ప్రవహిస్తోంది. వీటికి అడ్డుకట్ట వేయాల్సిన ప్రభుత్వాలు కూడా వాటిని పెంచి పోషిస్తున్నాయి.

ఒకవైపు ఆధునిక విజ్ఞానం ఎంతగా అభివృద్ధి చెందుతున్నా, దానికి సమాంతరంగా మరోవైపు మూఢవిశ్వాసాల విజృంభణ కూడా అంతే వేగంగా కొనసాగుతోంది. దీనికంతటికీ సనాతన ధర్మం ముసుగులో కొనసాగుతున్న అబద్ధాల ప్రచారాలే కారణంగా కనిపిస్తోంది.

అంతిమ విశ్లేషణలో ఈ యోగాసనాలన్నీ శారీరక వ్యాయామంలో భాగమవుతాయే తప్ప అంతకుమించి వాటికి ఎటువంటి ప్రత్యేకతా లేదు.

యోగాన్ని గురించి మూడు శతాబ్దాలకు పూర్వమే ప్రజాకవి వేమన చేసిన విమర్శ సమంజసంగా కనిపిస్తుంది.

ఆసనములు పన్ని అంగంబు బిగియించి

ఒడలు విరుచుకొనెడి యోగమెల్ల

జెట్టి సాముకన్న చింతాకు తక్కువ

విశ్వదాభిరామ వినురవేమ

ఇంతటితో షడ్ధర్మనాలలో యోగదర్శన సమీక్ష పూర్తయింది. వైశేషిక దర్శనాన్ని గురించి తరువాతి సంచికలో తెలుసుకుందాం. ●

విజ్ఞప్తి

‘హేతువాది’ డి.టి.పి. ప్రచురణ, పంపిణీ వ్యయం పెరిగినందువల్ల, ‘హేతువాది’ సంవత్సర చందాను సెప్టెంబరు 2021 నుంచి రూ. 500/-లకు, జీవిత చందాను రూ. 5,000/-లకు పెంచడమైనది. పాఠకులు గమనించవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాం. సుదీర్ఘకాలం నుంచి హేతువాదిని చదువుతున్న వారందరూ జీవిత చందాదారులు కావలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాం. - ఎడిటోరియల్ బోర్డ్, ‘హేతువాది’ పత్రిక

శ్రోతలకు ఇచ్చిన జవాబులు

- రావిపూడి

(గత సంచిక తరువాయి)

భావ బానిసత్వం :

మతం ఒకనాటి విజ్ఞానమనేది వాస్తవిక అంచనా.

ఆరవ శతాబ్దంలో ఇస్లాం మతం పుట్టింది. అది పుట్టక ముందు అరబ్బు ప్రాంతాల్లో 360 మంది దేవతల్ని జనం పూజిస్తూ వుండేవాళ్ళు. క్రైస్తవుల్లో నెస్టోరియన్ శాఖవారి ప్రభావానికి మహమ్మదు గురయ్యాడు. నెస్టోరియన్ల ప్రబోధం ప్రకారం అతను ఏకేశ్వర విశ్వాసానికి వచ్చాడు. దేవుడికేమిటి, 360 మంది పెండ్లాలుండడమేమిటి? అబ్సర్డ్ అన్నాడు. దేవుడొక్కడే, అతను అల్లా అన్నాడు మహమ్మదు. అదిన్నీ ఒకమౌఢ్యంగా మారిపోయింది. ఆ మౌఢ్యమే మతసత్యమైంది. వాళ్ళకీ, వీళ్ళకీ మహమ్మదు చేసిన బోధల్ని రికార్డు చేశారు. అది ఖురాన్ అయింది. ఆ ఖురాన్ తప్పితే అన్యమంతా అసత్యమన్నారు. ఆ తర్వాత ఒక ముస్లిం సేనాని అలెగ్జాండ్రీయాను స్వాధీనం చేసుకొన్నప్పుడు, అక్కడి గ్రంథాలయంలోని వేలాది గ్రంథాలను తగలబెట్టించాడుట. ఎందుకంటే, ఆ గ్రంథాలు ఖురాన్తో ఏకీభవిస్తే వుండడం అనవసరం, ఏకీభవించకపోతే ప్రమాదకరం అని ఆయన తీర్పు. అలా ఆ గ్రంథాలను మొత్తాన్నీ నాశనం చేయడానికి ఆరునెలలు పట్టిందట! ఇదంతా ఎందుకు చెప్పుకోవలసి వస్తున్నదంటే, ఒకనాటికి లభ్యమైన విజ్ఞానమే పరమ విజ్ఞానమనీ, ఇక ఏ జ్ఞానమూ లేదనీ; ప్రవక్త చెప్పిందే పరమ జ్ఞానం అనీ, ఆయన అనుయాయులంతా కలిసి గుంపుగాచేరి అనుసరించే వ్యవస్థీకృత విజ్ఞానాన్నే మతం అంటాం. క్రైస్తవం అలాగే పుట్టింది. ఇస్లాం అలాగే పుట్టింది. క్రైస్తవ మతంలో శాఖలు అలాగే పుట్టాయి. హైందవంలో శాఖలైన వైష్ణవం, శైవం అలాగే పుట్టాయి. ప్రపంచంలో వున్న మతాలన్నీ అలాగే పుట్టాయి.

ఇందులో మనం ఒకనాటి విజ్ఞానమంటున్నామంటే, ఆనాటికి ఆ మత ప్రవక్తకు తెలిసిన విజ్ఞానం అని అర్థం.

పరలోకాన్ని గురించిన జ్ఞానం కూడా ఆ ప్రవక్తకు లేదు, వున్నదన్న

భావం వాడికి యెవరి ద్వారానో వచ్చింది, నచ్చింది. అది అతను ఆమోదించాడు. ఆ భావానికి తాను బానిసై, అనుయాయుల్ని బానిసల్ని చేశాడు.

తిరోగమనం :

ప్రపంచంలో ఒక పెద్ద ట్రాజెడీ, (విషాదం) జరిగింది. అత్యున్నత గ్రీకు విజ్ఞానం పెరిగిన తర్వాత, బైబిలు పుట్టింది. నిజానికి పుట్టకూడదు. మానవుడి విజ్ఞానం క్రమక్రమంగా పెరుగుతూ వున్నట్లయితే, అది పుట్టకూడదు. కాని, పుట్టింది. తర్వాత ఇస్లాం పుట్టింది. ఈరోజు మన తాత్విక స్థాయి ప్రకారం చూచుకొంటే, ఇస్లాంలో కాని, క్రైస్తవంలో కాని, తత్వం తక్కువ. దార్శనిక భావం చాల తక్కువ. భారతదేశంలో ఉపనిషత్తుల్లో భావవాదమే వున్నదను కొన్నప్పటికీ, వాటి తర్వాత ఉన్నత దార్శనికరీతుల్ని అదనంగా చెప్పిన సాంఖ్య, వైశేషిక, న్యాయదర్శనాల తర్వాత పురాణాలు పుట్టవలసిందికాదు. కాని, పుట్టాయి. ఇలాంటి చారిత్రక దౌర్భాగ్యాలు కొన్ని వస్తుంటాయి. అవి చారిత్రక వైపరీత్యాలు.

యూరపులో రినైజాన్స్ యుగం వచ్చింది. మానవుడు స్వేచ్ఛా పిపాసి, స్వేచ్ఛాజీవి, విజ్ఞాని, అని ఈ యుగం గుర్తించింది. మానవుడి అంతర్గత శక్తులు వికసించగలవని గుర్తించింది. రినైజాన్స్ యుగం తర్వాత కమ్యూనిస్టు నియంతృత్వం వచ్చింది. ఫాసిస్టు నియంతృత్వం వచ్చింది. అంతకు ముందున్న ప్రజాస్వామ్యవాదం ఎటుపోయిందో, స్వేచ్ఛావాదం ఎటుపోయిందో, మానవుడి స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి ఎక్కడకు పోయిందో అన్నీ పోయాయి. ఫాసిస్టు, కమ్యూనిస్టు నియంతృత్వాలు కొంచెం తెరమరుగైనాక, ఈనాడు మతనియంతృత్వం వచ్చింది. సైనిక నియంతృత్వాలు వచ్చాయి. ఇవన్నీ వెనుకబాటు ధోరణులు. చారిత్రక తప్పిదాలు. చరిత్ర చాలా తప్పులు చేస్తున్నది. (అంటే చరిత్రలో మనం చాలా తప్పులు చేస్తున్నాం). ఆ తప్పులను మనం సవరించుకొని పోవాలి. మనం మనంగా మిగిలితేనే, అలా సవరించుకుపోతాం. మనిషి మనిషిగా మిగలాలి. సత్యాన్వేషి కావాలి. స్వేచ్ఛాపిపాసి కావాలి. జ్ఞానాన్ని ఆర్జిస్తూ వుండాలి. ఆ జ్ఞాన జ్యోతి, కాగడా, అట్లానే ముందుకు పోవాలి. చుట్టూ వున్న చీకటిని చూచి వెనుకాడకూడదు. మన కాగడా మరొకరి కాగడాను వెలిగిస్తుంది. అది మరొక కాగడాను వెలిగిస్తుంది. ఈ కాగడాలు లోకమంతా వెలుగు చిమ్మడానికి ఎంత కాలమైనా పట్టవచ్చు. ఎందుకంటే, మతాలు (అవి తెచ్చిన అంధకారం) ఈనాటివి కావు. అవి వేలాది సంవత్సరాలుగా పాడుకొని వున్నాయి. నియంతృత్వ

మనస్తత్వం కూడా ఒకనాటిది కాదు. వేల సంవత్సరాలుగా వుంది. అయితే, ఆధునిక నియంతృత్వాలు చాల ప్రమాదకరమైనవి. పూర్వం నిరంకుశుడుండేవాడు. దుర్మార్గంగా పాలించేవాడు. వాడు చస్తే, పీడా విరగడయ్యేది. ఈనాడు, అలా కాదు. వ్యవస్థలు వచ్చాయి. లెనిన్ నియంతృత్వాన్ని స్థాపించాడు. అతను చస్తే, స్టాలిన్ వస్తాడు. అతను చస్తే మరొకడు వస్తాడు. ఆ నియంతృత్వాన్ని వాడేమీ చేయలేడు. అక్కడొక పెద్ద బండకొయ్యను పెట్టారు. అందులో వీడి తల యిరికించడమే. ఆ విధమైన ఫాసిస్టు, కమ్యూనిస్టు నియంతృత్వాలన్నీ భావ నియంతృత్వాలు. అందువల్లనే యీ మధ్య వచ్చిన యీ భావ నియంతృత్వాలు కొత్త మతాలుగా తీరికూర్చున్నాయి. ఆధునిక మతాలుగా మారాయి. ఈ భావ బానిసత్వం తరువాతి తరాల వారికి సంక్రమిస్తుంది. ఆ విధంగా వచ్చినవే మత సంప్రదాయాలు.

వస్తు ప్రవర్తనా నియమాలు మనకు తెలిస్తే, ఏ వస్తువును మనం ఎందుకు వినియోగించుకోవాలో తేల్చుకుంటాం. ఆ మాత్రం జ్ఞానం ముందుగా మనకు లేకపోతే, వస్తువు ప్రవర్తన Predictable కాకపోతే, సైన్సు వుండదు, జ్ఞానం వుండదు, చరిత్ర వుండదు.

మనిషి ప్రవర్తన కూడా అతన్ని గురించి మనకు తెలిసిన మేరకు ప్రెడిక్టబుల్. లేకుంటే, మానవ సమాజ సంబంధాలే సాధ్యం కావు. అయితే, మనిషి వివేకవంతుడు కాబట్టి, ఒక్కోసారి అతని యెంపికను వూహించడం మనకు సాధ్యం కాకపోవచ్చు. ప్రతి మనిషిని గురించిన్నీ, ఏ మనిషిని గురించైననూ మనం తెలుసుకోవడం సాధ్యం కాకపోవచ్చు. మనిషిని గురించేకాదు, ఇతర జీవుల్నీ, నిర్జీవుల్నీ గురించి కూడా సంపూర్తిగా మనకు తెలుసుననడానికి ఏనాడూ వీలులేదు. అంతా తెలిస్తే ఇక మనం తెలుసుకోవలసింది లేకపోయినట్లే. సైన్సు ఆగిపోయినట్లే. సత్యాన్వేషణతో యిక పని లేదు. మనిషిదాక పోనవసరం లేదు. విశ్వ నిర్మాణ శకలాల గురించి మనకింకా పూర్తిగా తెలియదు. అయితే, యీ రోజు తెలియనివి రేపు తెలుసుకుంటాం. రేపు తెలియనివి ఎల్లుండి తెలుసుకుంటాం. అంతా తెలుసుననిగాని, చెప్పగలనని గాని సైన్సు ఎప్పుడూ అనలేదు. అనదు కూడా.

అయితే భౌతిక ప్రకృతిలోని నియతికీ, మానవ ప్రకృతిలోని నియతికీ తేడా వుంది. మానవుడికి సంబంధించినంతవరకు ఏ మనిషికామనిషి అనన్యం (unique) ఒకనిలా మరొకడుండదు. అలా ఏ అణువుకాణువు అనన్యంకాదు.

ఒకటి వున్నట్లే మిగతావీ వుంటాయి. ఏ మనిషికా మనిషి అనన్యం కాబట్టే, అతన్ని వ్యక్తి అంటాం. సామాన్య లక్షణాలెన్ని వున్నా, మనిషిని వ్యక్తి (human individual)గా పరిగణిస్తాం. ఇక్కడే జె.బి.ఎస్.హార్లేస్ అన్న ఒకమాట నాకు గుర్తుకు వస్తున్నది. “రోజా పువ్వు జీవిస్తుంది. గుర్రం జీవిస్తుంది. మనిషి జీవిస్తాడు అని సాధారణంగా మనం అంటాం కాని, అది తప్పు. A rose roses, a horse horses, a man mans అనాలి” అంటాడు. ఎందుకంటే, అవి అన్నీ జీవులైనా, దేని జీవన విధానం దానిదే. అయితే, అది జాతులకు (species) సంబంధించింది. కాని, మనిషి పరిణామంలో ఎక్కువ అనన్యత (uniqueness) సాధించాడు. దానికి చాల కారణాలున్నాయి. చాలా ఉదాహరణలు చెప్పుకోవచ్చు.

మనిషికి అనన్యతతోపాటు వివేకం కూడా వుంది. ఉన్నత స్థాయిలో వుంది. అందువల్ల, కలసిమెలసి సహకారయుతంగా బ్రతకక తప్పదని అతను గ్రహించాడు కాబట్టే సామాజిక జీవనం సాధ్యమైంది. ఎవడికివాడు జీవించలేడు. అందులో ప్రమాదాలు పొంచి వున్నాయి. అందువల్ల అవగాహన ద్వారా అతను సహకార సామాజికజీవి అయ్యాడు. సమష్టి జీవనం, గుంపుజీవితం, జంతువుల్లో, క్రిమికీటకాదుల్లోనూ వుంది. ఆ గుంపు జీవితం మానవ మట్టంలోనిది కాదు. మానవుడి సామాజిక జీవనం ప్రయోజనాత్మకతను (purposiveness) సంతరించుకుంది. అంటే, అందులో మానవుడు ప్రయత్నపూర్వకంగా ప్రయోజనాన్ని ఆశించాడు. కేవలం పదిమంది ఒక గుంపుగాకూడడం కాదు. మానవుడెన్నో సంస్థల్ని నిర్మించుకున్నాడు. విద్యా సంస్థలు ఉన్నాయి. మత సంస్థలున్నాయి. వివాహ వ్యవస్థ వుంది. ఆచార సంప్రదాయాలున్నాయి. ఇవన్నీ అతని జీవితానికి సామరస్యతను (harmony) కల్పిస్తున్నాయి. వీటన్నిటి మధ్య మనిషి సంబంధాలు యేర్పరచుకున్నాడు. అనన్యమైన మనిషి కలసి బ్రతకవలసిన అవసరం లేకపోవడమేమిటి?

సమాజ నియతి :

సమాజ నియతి గురించి మాట్లాడకండి. సమాజం కృతకం. సమాజంలో నియతి వుండడమంటే కమ్యూనిజానికి పోతుంది. సమాజమంతా యూనిక్ అవుతుంది. మానవ వ్యక్తి, Human individual యూనిక్ అయినప్పుడు, సమాజమెలా నియతమవుతుంది? సమాజ నిర్మాణంలో మనిషి నియతి సూత్రాలను అనుసరించాడు.

ప్రకృతిలో నియతి వుంది. ప్రకృతిలోని వాడే మానవుడు. మానవుడి చర్యలు నియమబద్ధతను అనుసరిస్తున్నాయి. మనిషి నియతికి అతీతంగా లేడు. ఎల్లచోట్లా పనిచేస్తున్న నియతిని అర్థం చేసుకొని దానికి అనుగుణంగా జీవించగలడు తప్ప, వ్యతిరేకంగా జీవించలేడు. నియమ విరుద్ధంగా జీవించడానికి ప్రయత్నించిన జాతులు నశించిపోయాయి. నిప్పు కాలుతుంది. అయినా పర్వాలేదని మనిషి పట్టుకోవచ్చు. అంతమాత్రాన నిప్పు కాలకుండా వుండదు. నిప్పు కాలడం నియతి. ఈ నియతిని జయించడానికే పూర్వం మంత్రాల్లాంటి ప్రక్రియల్ని కనిపెట్టారు. మంత్రాలు పనిచేయలేదు. నియతి మాత్రం తప్పలేదు.

హైడ్రోజన్, ఆక్సిజన్, బొగ్గు (కార్బన్) వున్నాయి. హైడ్రోజను, ఆక్సిజను ఒక నిష్పత్తిలో కలిస్తే నీరు, మరో నిష్పత్తిలో కలిస్తే హైడ్రోజన్ పెరాక్సైడు వస్తాయి. అవి నియమాలే. కార్బను, ఆక్సిజను ఒక నిష్పత్తిలో కలిస్తే కార్బన్ మోనాక్సైడ్, మరో నిష్పత్తిలో కలిస్తే కార్బన్ డయాక్సైడ్ వస్తాయి. అవి నియమాలే. ఆ మూడూ వేర్వేరు నిష్పత్తుల్లో కలియడం వల్ల అనేక రకాల పంచదారలు (కార్బోహైడ్రేట్లు), ఆమ్లాలు వస్తాయి. అవీ నియమాలే. అందులో మనకు యేవేవి కావాలనుకుంటే ఆ నిష్పత్తుల ప్రకారం కలుపుకుంటాం, లేకుంటే విడగొట్టుకుంటాం. అంతేకాని బొగ్గును ఆక్సిజన్ను కలిపి నీరు కావాలంటే రాదు. మంత్రాలు పెడితేవస్తుందని నమ్మేవాళ్ళు మతస్థుల్ని ఆశ్రయించాలి. విశ్వంలో ఏదీ నియమవిరుద్ధంగా జరగదు, జరగదుగాక జరగదు. ఉన్నదాన్ని లేకుండా చేయడం, లేనిదాన్ని ఉనికిలోకి తీసుకురావడం కూడా జరగదు. జరగనే జరగదు. నిజానికి సత్యాన్వేషణతో మనం చేసేది నియతిని అన్వేషించడమే.

నియతి వుంది కాబట్టే మారుస్తాం

మీరు వేస్తున్న ప్రశ్నల్ని బట్టి నియతివాదం గురించి ఉదయం నుంచి నేను చెప్పిందేమీ మీకు అర్థం కాలేదన్నమాట.

ఇతరులకు బోధ చేయడం ద్వారా కూడా నియతి సాధిస్తాం. వారి భావాల్లో మార్పు తీసుకురావడానికి ప్రయత్నిస్తాం. భావాలకు వస్తుత్వం (objectivity) వుందని మొదట చెప్పాను. అందువల్ల వస్తువు మనమీద ఎలాంటి ప్రభావం చూపిస్తుందో, భావం కూడా అదే రకమైన ప్రభావాన్ని చూపిస్తుంది.

ఎవరో మనకు తెలియని వ్యక్తి ఒక పుస్తకం వ్రాసి వుంటే, ఆ పుస్తకం చదువుతూ ఒక్కోసారి మనం ఆనందిస్తాం, ఒక్కోసారి కోపగిస్తాం. ఒక్కోసారి వివశులమనవతాం. ఇవన్నీ ఆ పుస్తకంలోని అక్షరాల వెనక వున్న భావం ప్రేరేపించే స్పందనలే. మనల్ని ఎవరైనా నిందాస్పదమైన మాట అంటే, వెంటనే ముఖం కందగడ్డలాగా మారిపోతుంది. ఎందువల్ల? Idea has that force. అందువల్ల, భావాల ద్వారా కూడా మనుషుల్ని మారుస్తాయి. భావాలు మనిషిని మార్చడం కూడా నియతే. భావాల పరోక్షంలో మనిషి మారడు. నియమాలు మారవు నియమాల ప్రకారం మనం మారతాము, మారుస్తాము.

జీవం-నిర్జీవం గురించి కూడా నా అభిప్రాయం అడిగారు కదా? జీవం, నిర్జీవం అనేవి మనకు అలవాటైన పదజాలంలో వస్తాయి. పదార్థం భిన్న దశలలో భిన్న లక్షణాలను వ్యక్తం చేస్తుంది. పదార్థ నిర్మాణం ఒకానొకదశలో వున్నప్పుడు అది ప్రవర్తించే తీరును మనం జీవం అంటున్నాం. దానికి భిన్నమైన లక్షణాలు కలదానిని నిర్జీవం అంటున్నాం.

ఇది కాగితమనుకొండి. దీన్ని కాల్చి వేస్తాం. బొగ్గు అవుతుంది. అందులో వున్న ఆక్సిజన్, హైడ్రోజన్ బయటకు పోతాయి. చివరకు మిగిలింది బొగ్గు. కాగితాన్ని, బొగ్గును ఒక్కటే అనం. దీని దశ వేరు. దాని దశ వేరు. ఒకదశలోవున్న పదార్థం ప్రకటించే లక్షణాన్ని జీవం అంటాం. ఆ దశ మారి కొత్త దశకు చేరినపుడు అంతకు ముందుచేసే పనిని అదిచేయలేదు. దాన్ని నిర్జీవం అంటాం. జీవలక్షణాలు కొన్ని మన బడిపిల్లల పుస్తకాల్లో వ్రాసివుంటాయి. రిఫర్ చేసుకోవచ్చు. జీవికి కొన్ని లక్షణాలు, నిర్జీవికి కొన్ని లక్షణాలు వుంటాయి. కొన్నిసార్లు అవి overlap అవతాయి. జీవి లక్షణాలు నిర్జీవుల్లోనూ, నిర్జీవి లక్షణాలు జీవుల్లోనూ కనిపించేది కద్దు. మన సౌకర్యార్థం జీవం, నిర్జీవం అని విభజన చేసుకొంటాం. ఒక్కోసారి యీ విభజనరేఖ చెరిగిపోయిందా అనిపిస్తుంది. ప్రాణంలేని విశ్వం నుంచి ప్రాణం వచ్చింది. మనస్సు లేని ప్రాణం నుంచి మనస్సు వచ్చింది. ఇలా అని ఆధునిక విజ్ఞానం చెబుతున్నది. ఈ రాక అంతా నియతి ప్రకారమే జరుగుతున్నది. ఉన్నది (being). పరిణమిస్తున్నది (becoming). పరిణామంలోని దశలే ప్రకృతిలోని వైవిధ్యమంతా. జీవ నిర్జీవాదులు కూడా అవైవిధ్యంలో భాగాలే.

- అయిపోయింది

సందేహాలు - సమాధానాలు-7

విశ్వాసాలు - వాస్తవాలు

- మేడూరి సత్యనారాయణ

(గత సంచిక తరువాయి)

మనుషులందరూ ఒకే మానవ జాతేనా?

సూర్యకాంతి నిట్టనిలువుగా పడే ఆఫ్రికాలో నల్లగా, పెద్ద ముక్కులు, పెద్ద పెదాలు, పెద్ద చెవులతో ఉంటారు. యూరప్ లో సూర్యకాంతి ఏటవాలుగా పడుతుంది కాన, తెల్లగా మారారు. చిన్నముక్కులు, చిన్న పెదాలు, చిన్న చెవిదొప్పలు వారికి పరిణామంలో వచ్చాయి. అలాగే చైనా వారూ మారారు. ఇండియాలోకి వేరు వేరు. కాలాల్లో వేరు వేరు ప్రాంతాల నుండి రకరకాల రంగుల వారు చాలా ఆలశ్యంగా వచ్చారు. అందుకే ఇండియాలో అన్ని రకాల రంగుల వారు కనిపిస్తారు.

ఈనాటికీ ఆఫ్రికాలోని అమ్మాయికి, ఇంగ్లాండులోని అబ్బాయికి వివాహం చేస్తే ఆరోగ్యకరమైన పిల్లలు పుడతారు. అందుకే, జీవశాస్త్రపరంగా మనుషులందరూ ఒక మానవజాతి. ప్రాంతాలను బట్టి మత భేదాలు వచ్చినప్పటికీ మనుషులందరూ ఒకే సహృదయ జాతి.

మనుషులందరూ హేతుబద్ధంగా ఆలోచించగల వారు. భాష ద్వారా భావాలను వ్యక్తం చేయగలరు. ప్రకృతి పరిసరాలను పనిముట్ల ద్వారా తమకు అనుకూలంగా మార్చుకోగలరు. ఒకతరం సంపాదించిన జ్ఞానాన్ని, నైపుణ్యాలను తర్వాత తరాలకు సంచితంగా అందించగలరు. నాగరికతను, సంస్కృతిని రూపొందించి ఉన్నత జీవన విధానాన్ని సాగించగలరు.

రాజ్యాలు, దేశాల సరిహద్దుల వల్ల, ప్రాంతీయ సాంస్కృతిక భేదాల వల్ల, ఆర్థిక సమస్యల వల్ల మనుషుల మధ్య అనవసరమైన యుద్ధాలు సంభవిస్తున్నాయి. కాని, మనుషులందరూ జన్మపరంగా ఒకే మానవజాతి. మనుషులందరూ పరస్పర సహకారంతో జీవించగలరు. కావలసింది వైజ్ఞానిక వికాసం.

నీటిలో వేస్తే కొన్నేమో మునుగుతాయి, కొన్ని తేలతాయి ఎందుకు?

విశ్వంలోని ప్రతి దాన్నో కొంత ద్రవ్యరాశి ఉంటుంది. ఒక వస్తువులోని ద్రవ్యరాశిని ఆ వస్తువు ఘనపరిమాణంతో భాగిస్తే ఆ వస్తువు సాంద్రత వస్తుంది. ద్రవ్యరాశి తక్కువ ఉండే వస్తువు సాంద్రత తక్కువ. నీటి సాంద్రతను ఒకటి అనుకుని మిగతా పదార్థాల సాంద్రతలను దానితో సాపేక్షంగా చెబుతారు.

మంచుగడ్డ సాంద్రత నీటి సాంద్రత కంటే తక్కువ కావడం వల్లనే అది నీటి మీద తేలుతుంది. రాయి సాంద్రత నీటి సాంద్రత కంటే ఎక్కువ కావడం వల్ల అది నీటిలో మునుగుతుంది. కిరోసిన్ సాంద్రత నీటి సాంద్రత కంటే తక్కువ కావడం వల్ల కిరోసిన్ నీటి మీద తేలుతుంది. పాదరసం సాంద్రత నీటి సాంద్రత కన్నా ఎక్కువ కావడం పాదరసం మునుగుతుంది. ఇనుము సాంద్రత ఎక్కువైనా దానిని పడవవలె చేస్తే అది నీటి మీద తేలుతుంది, ఎందుకంటే అది తన బరువుకు నీటిలోకి దిగిన వరకు దానిలోని గాలి, ఇనుము మొత్తం సగటు సాంద్రత నీటి సాంద్రత కంటే తక్కువ. చెక్కలో గాలి గదులు ఉంటాయి కాన, దాని సాంద్రత నీటి సాంద్రత కంటే తక్కువ కావడం అది నీటి మీద తేలుతుంది. నీటి మీద సిమెంటు ఇటుకలు తేలడానికి కారణం ఆ ఇటుకలు బోలుగా గాలితో నిండి వాటి సాంద్రత తగ్గడమే. స్పాంజి నీటిని పీల్చి విడిగా బరువుగా ఉన్నా దాని సగటు సాంద్రత నీటి సాంద్రత కన్నా తక్కువైనందువల్ల అది నీటిలో తేలుతుంది.

స్పాంజిలోని ప్లాస్టిక్ సాంద్రత నీటి సాంద్రత కన్నా తక్కువ అయినందువల్లే అది నీటి మీద తేలుతుంది. మనిషి నీటిలో మునగడానికి కారణం నీటి సాంద్రత కన్నా మనిషి సాంద్రత ఎక్కువ కావడమే. మనిషి శవం నీటి మీద తేలడానికి కారణం చనిపోయిన తర్వాత శవంలో వాయువులు చేరి, ఉబ్బి సాంద్రత తగ్గడమే. నీటిలో తేలినా, మునిగినా వాటి బరువును కోల్పోతాయి. బావిలో బకెట్ మునిగి ఉంటే బరువు తక్కువగానూ, బయటకు రాగానే బరువు ఎక్కువ ఉండడానికి కారణం నీరు బకెట్ను పైకి నెట్టడమే.

ఆర్కిమెడెస్ సూత్రం ప్రకారం నీటిలో మునిగిన ఏ వస్తువైనా తన ఘనపరిమాణానికి సమానమైన నీటి బరువుతో సమానమైన బరువును కోల్పోతుంది. ఒక రాయిని విడిగా నెట్టలేకపోయినా నీటి కాలవలో ముంచి నెట్టడం తేలిక.

సముద్రాలు ఎందుకు ఉప్పుగా ఉంటాయి? ఆ నీటిలోనే జీవులు ఎలా జీవిస్తున్నాయి?

ఇప్పుడు సముద్రాలుగా ఉన్న ప్రాంతాలు ఒకప్పుడు సముద్రాలు కావు. అవి పల్లపు ప్రాంతాలు మాత్రమే. అప్పుడు భూమి మీద మొక్కలుగాని, జంతువులుగాని లేవు. అసలు జీవమే లేదు.

విశ్వ విస్తరణకు కారణమైన బిగ్ బ్యాంగ్ 1380 కోట్ల సంవత్సరాల క్రితం జరిగిన తర్వాత 900 కోట్ల సంవత్సరాలకు వాయుధూళి మేఘంగా ఉన్నవి సూర్యుడుగా, ఆ తర్వాత 50 కోట్ల సంవత్సరాలకు భూమిగా రూపొందాయి. భూమి రూపొందినప్పుడు ఉష్ణోగ్రత 100°C పైన ఉండేది. నీటి ఆవిరి గాలిలో ఉండేది. భూమి చల్లబడిన తర్వాత ఆ నీటి ఆవిరి ఉష్ణోగ్రత 100°C కంటే తగ్గినప్పుడు అది నీరుగా మారుతూ భూమి మీద వర్షంగా పడడం ఆరంభమైంది. ఎత్తు ప్రాంతాలలో పడిన వర్షపు నీరు పల్లాల గుండా ప్రవహించి ఎక్కువ పల్లాలు ఉన్న ప్రాంతాలకు చేరింది. ప్రతి సంవత్సరం వర్షాకాలంలో వర్షాలు పడి కోట్ల సంవత్సరాలుగా నదులు గుండా నీరు ప్రవహించే సమయంలో భూమిలోని లవణాలు నీటిలో కరగి ఆ పల్లపు ప్రాంతాల్లో ఉన్న సముద్రపు నీటిలోకి చేరాయి. సముద్రాల్లోని నీరు ఆవిరై వర్షంగా పడడం వల్ల, సముద్రాల్లోని నీటిలోని ఉప్పు, లవణాలు అలాగే ఉండడం వల్ల క్రమంగా లవణాల శాతం పెరిగి ఈనాటికి అవి ఉప్పు నీటి సముద్రాలు అయ్యాయి.

సముద్రాల్లోకి చేరిన లవణాలు, కర్బన సంయోగ పదార్థాలు కలసి, పరిణమించి ఏకకణ జీవులు ఆ నీటిలో రూపొందాయి. సముద్రాలు నీటిలోనే లక్షలాది జీవజాతులు పరిణామంలో వచ్చి, ఉప్పు నీటికి అనుకూలనాలను సాధించి విజయవంతంగా జీవిస్తున్నాయి.

తాగునీటి కొరత ఉన్న ప్రాంతాల్లో సముద్రపు నీటి నుంచి ఉప్పు లవణాలను తొలగించి మంచి నీటిని తయారు చేస్తున్నారు. ఆ ఉప్పు నీటిని తోడి ఉప్పు నీటి చేపలను పెంచే చెరువులు రూపొందిస్తున్నారు. సముద్రాల్లో ఉప్పు శాతం క్రమంగా పెరుగుతూ ఉంటే జీవులూ పరిణామంలో జన్మపరమైన అనుకూలనాలను పొందాయి. సముద్రాల్లో మనుషులకు అవసరమయ్యే ఆహారోత్పత్తిని క్రమంగా పెంచేందుకు పరిశోధనలు జరగాలి.

అడవులను నరికే కదా ఆది మానవులు వ్యవసాయం మొదలు పెట్టారు!
అడవులను కాపాడమంటున్నారు ఏమిటి ?

ఆది మానవుడు అడవిలో ఆహారం దొరకక, చాలక, తిరగలేక, విత్తనాన్ని నేలలో నాటితే దానినుండి మొక్క వస్తుందని తెలుసుకున్న తర్వాత అడవి చెట్లను రాతి గొడ్డలితో కొట్టి, నరకి ఆ స్థానంలో తనకు ఆహారాన్ని ఇవ్వగల మొక్కల విత్తనాలను నాటి, వ్యవసాయం చేసి, స్థిరనివాసానికి చేరి, గ్రామాలను నిర్మించారు. కాని, వ్యవసాయం విపరీతంగా పెరిగి, జనాభా విపరీతంగా పెరిగి, పరిశ్రమల కోసం, కలప కోసం, కాగితాన్ని ఉత్పత్తి చేసే కలప గుఱ్ఱకోసం, భూగర్భ సహజ వనరులకోసం; రైలు మార్గాలు, రోడ్డు మార్గాల నిర్మాణం కోసం, ఇంకా ఇతర ఆధునిక జీవిత అవసరాల కోసం అడవులను నరకడం వల్ల అడవుల శాతం విపరీతంగా తగ్గింది. అడవుల శాతం బాగా తగ్గడంతో అడవి జంతువులు, మొక్కలు అంతరించడం ఎక్కువైంది. అడవుల శాతం తగ్గడం వలన అవి వదలే ఆక్సిజన్ శాతం తగ్గడం కారణంగా, పరిశ్రమల నుంచి విడుదల అయ్యే కార్బన్ డయాక్సైడ్ తదితర కాలుష్య కారక వాయువుల విడుదల పెరిగి గాలి కాలుష్యం ప్రమాదకర స్థాయికి పెరిగింది. దీని వల్ల భూతాపం పెరిగి జీవుల అంతరింపు పెరిగింది. గత శతాబ్దంలో భూతాపం ఒక $^{\circ}\text{C}$ పెరిగింది. ధృవాల దగ్గర మంచు ఖండాలు కరిగి సముద్ర నీటి మట్టాలు పెరిగి తీర ప్రాంతాల్లోని పట్టణాలు, గ్రామాలు మునిగిపోయే ప్రమాదకర పరిస్థితులు నెట్టుకొస్తున్నాయి. రుతుపవనాలు మందగించడం, దారి తప్పడం, గ్యారెంటీ లేకపోవడంతో వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు తగ్గుతున్నాయి.

అడవుల శాతం పెరగాలని వాతావరణ శాస్త్రవేత్తలు అంటున్నారు. పర్యావరణ కాలుష్యం తగ్గించాలని ప్రపంచ దేశాలు సమావేశమవుతున్నా ఏకాభిప్రాయం రావడం లేదు. ప్రజల్లో ఈ విషయాల పట్ల అవగాహన పెరగాలి. అడవులను నరకడం ఆపడమే కాక, నివాస ప్రాంతాలను చెట్లతో పచ్చమయం చేయాలని అంటున్నారు. అడవులను నరకకండి, చెట్లను నాటండి, పెంచండి అనే నినాదాలు మొదలయ్యాయి. సోషల్ ఫారెస్టర్లను అభివృద్ధి చేయాలంటున్నారు.

రోగాలు ఎందుకు వస్తాయి?

జీవుల్లో రెండు రకాలు. మొక్కలు, జంతువులు. ఆకుపచ్చని మొక్కలు తమ ఆహారాన్ని తాము తయారు చేసుకుంటాయి. ఫంగస్ లా మొక్కలే అయినా, తమ ఆహారాన్ని తాము తయారు చేసుకోలేక కొన్ని జాతులు ఆకుపచ్చని

మొక్కలలో పెరుగుతూ, ఆ మొక్కల ఆహారాన్ని పీల్చుకోవడం వలన ఆ ఆకుపచ్చని మొక్కలను రకరకాల తెగుళ్ళు వస్తాయి. మొక్కలకు వైరస్లు అనే అతి చిన్న సూక్ష్మజీవుల వల్ల తెగుళ్ళు వస్తాయి. జంతువులు మొక్కలు తయారు చేసుకున్న ఆహారాన్ని ఏదో ఒక విధంగా తిని బతుకుతాయి. పులిలాంటి క్రూర జంతువులు మేకల్లాంటి శాకాహార జీవులను తిని బతుకుతాయి.

బాక్టీరియాలు, వైరస్లు అతి చిన్న జీవులు. అవి మన కంటికి కనిపించవు. సూక్ష్మ దర్శినిల ద్వారా మాత్రమే చూడగలం. ఈ సూక్ష్మ జీవుల జీవకణాల్లో సహజమైన కేంద్రకం రూపొందదు. డి.ఎన్.ఏ., ఆర్.ఎన్.ఏ. మాత్రమే ఉంటాయి. కావి తమ ఆహారాన్ని తాము తయారు చేయసుకొనలేక కారణం వల్ల మొక్కల మీదనో, జంతువుల మీదనో ఆధారపడతాయి. వీటిల్లో కొన్ని మనుషులకు రోగాలను తెస్తాయి.

మనం తాగే నీటి ద్వారా, పీల్చే గాలి ద్వారా, తినే ఆహారం ద్వారా, ఆడేప్పుడు దుమ్ము, ధూళి ద్వారా బాక్టీరియాలు, వైరస్లు మన శరీరంలోకి ప్రవేశించి, మన శరీర కణాల ఆహారాన్ని గ్రహిస్తాయి. ఇవి మామూలుగా ఒక పరిమితికి లోబడి మన శరీరంలోకి ప్రవేశించినా, మన రక్తంలోని తెల్ల రక్త కణాలు వాటిని గుర్తించి, చంపి రోగాలు రాకుండా కాపాడతాయి. దీని కొరకు ప్రతి రోగజీవికీ ప్రత్యేకమైన ప్రతి దేహాలు, యాంటీబాడీస్ ఉత్పత్తి చేస్తాయి. మనకు ఉన్న ఈ శక్తినే రోగ నిరోధక శక్తి అంటారు.

పుట్టుకతో వచ్చే రోగ నిరోధక శక్తి కాక, ఒకసారి రోగం వస్తే ఇక ఆ రోగం రాకపోతే దాని ఆర్జిత రోగ నిరోధక శక్తి అంటారు. వాక్సినేషన్ల ద్వారా వచ్చే నిరోధక శక్తిని కృత్రిమ వ్యాధి నిరోధక శక్తి అంటారు. ఈ రోగకారక జీవులు మన శరీరంలోకి ప్రవేశించిన తర్వాత కొన్ని రోజులు వాటి సంఖ్యను పెంచుకుంటాయి. అంతవరకు మనకు రోగ లక్షణాలు బయటకు కనిపించవు. ఈ కాలాన్ని పొదిగే కాలం, ఇంక్యుబేషన్ పిరియడు అంటారు. రోగాలు వస్తే ప్రాణం పోయే అవకాశం ఉంటుంది. సూక్ష్మ జీవుల వల్ల రోగాలు వస్తాయని ఇటీవలే తెలిసింది. అంతకు ముందు ఈ విషయం తెలియక అమ్మవార్లకు కోపం వచ్చి, రోగాలు వస్తాయనుకుని, వారిని శాంతింప చేయడానికి జాతర్లు చేసేవారు. ఆ రోగ జీవులకు అనుకూల వాతావరణం పోయి రోగాలు తగ్గేవి. అమ్మవార్లు శాంతించారని అనుకునే వారు.

లూయీ పాశ్చర్ తొలిసారిగా వాక్సిన్ తయారు చేశాడు. వాక్సినేషన్ చేస్తే వ్యాధి నిరోధక శక్తి పెరిగి రోగాలు రావు.

సూక్ష్మ జీవుల వల్ల వ్యాధులు రాకుండా ఉండాలి అంటే పీల్చే గాలి, తాగే నీరు, తినే ఆహారం పరిశుభ్రంగా ఉండాలి. కొన్ని రోగాలు మన ఆహారపు అలవాట్ల వల్ల, విహారపు అలవాట్ల వల్ల, తగినంత వ్యాయామం లేనందువల్ల, ఆహారంలో, గాలిలో, నీటిలో ఉండే విష రసాయనాల వల్ల, చెడ్డ అలవాట్లవల్ల వస్తాయి. సంపూర్ణ ఆహారాన్ని అవసరమైనంత మేర మాత్రమే తీసుకుని, తగినంత శారీరక శ్రమ లేదా వ్యాయామం చేయాలి. సరైన సమయానికి ఆహారం, నీరు తీసుకోవాలి. పొగ తాగడం, మత్తు పదార్థాలను దగ్గరకు రానివ్వకుండా ఉండడం చేయాలి. ఆరోగ్యమే ఆస్తి, అంతస్తు. రోగం రావడమంటే చావు దగ్గరకు రావడమే.

జీవులు ఈ భూమి మీదనేనా ఉంది? గ్రహాంతర జీవులు ఉన్నాయా?

ఈ మన భూమి ఉన్న పరిస్థితులు ఇక్కడ జీవులు రూపొందడానికి అవకాశం కలిగించాయి. సూర్యుని నుంచి దగ్గరగా ఉంటే అధిక వేడి, దూరంగా ఉంటే అధిక చల్లదనం వల్ల జీవులు బతకలేవు. ఇక్కడ ఉన్న ఆదిమ వాతావరణంలో మీథేన్ తగినంత ఉండడం, అందులో కార్బనం ఉండడం, నత్రజని ఉండడం, ఇతర లవణాలు ఉండడం వల్ల జీవులు రూపొందేందుకు అవకాశం లభించింది. జీవుల్లో 70% ఉండే నీరు ఇక్కడ ఉంది. ఇక్కడి నిర్జీవ పదార్థం షుమారు 100 కోట్ల సంవత్సరాల పరిణామ ఫలితంగా సూక్ష్మ ఏక కణజీవులు రూపొందాయి.

గత 350 కోట్ల సంవత్సరాలుగా జీవులు పరిసరాల మార్పులకు అనుగుణంగా పరిణమిస్తూ జీవిస్తూనే ఉన్నాయి. భూమి మీదకు తగినంత కాంతి శక్తి రావడం కూడా జీవులకు అవసరమైన కాంతిశక్తి లభిస్తూ ఉండడం వల్ల కూడా జీవులు జీవిస్తూ ఉన్నాయి. భూమికి తగినంత గురుత్వాకర్షణ ఉండడం వల్ల వాతావరణాన్ని పట్టి ఉంచగలిగింది. భూమి మీద ఉన్న నీటిలోకి చేరిన లవణాలు, కర్బన రసాయనాలు, నత్రజని రసాయనాలు వల్ల జీవం నీటిలో రూపొందేందుకు అవకాశం ఏర్పడింది.

భూమిలాంటి గ్రహాలను ఇతర నక్షత్ర కుటుంబాల్లో చాలా వాటిని గుర్తించారు. అక్కడ జీవం రూపొంది, జీవులు ఉండవచ్చని శాస్త్రవేత్తలు అంచనాలు వేస్తున్నారు. ఆ గ్రహాలన్నీ చాలా దూరాన ఉన్న గ్రహాలు. సమాచారం అక్కడ నుండి మనకు అందడం కష్టం. కాని, మానవుడి లాంటి తెలివైన వారు ఉంటే, వారు వాడే రేడియో తరంగాలు తప్పించుకుని మనకు చేరవచ్చని,

వాటిని గమనించాలని, ఆ విధంగా వారి ఆచూకీ కనుగొనవచ్చని అంటున్నారు.

ఎగిరే పళ్ళాలపైన గ్రహాంతర జీవులు వచ్చిపోతున్నారనేది భ్రమపూరిత పుకారే కాని నిజం కాదంటున్నారు. మన భూమి మీదనే జీవం రూపొంది, పరిణామం చెంది, అనేక లక్షల జీవజాతులు వచ్చి, ఇటీవల మానవులు రూపొందారు.

అన్ని రకాలుగా అనుకూలతలు ఉన్న ఈ భూమి మీదనే జీవులం బతుకుతున్నాం కాన, ఇక్కడ పరిసరాలను మనకు, మన దాయాది జీవులకు వ్యతిరేకంగా మార్చడం ఆత్మహత్య లాంటిది. తెలివైన మానవులు తమ దాయాది జీవులను కాపాడుకుంటూ తమను తాము కాపాడుకుంటూ తమ మేధో ప్రదర్శన చేసి, జీవులన్నింటికీ నాయకత్వం వహించాలి. జీవజాతుల మధ్య అవసరమైన ఒక సమతుల్యతను, పరిసరాలతో సమన్వయాన్ని మనం కాపాడుకోవాలి.

ఈ గాలి అటు ఒకసారి, ఇటు ఒకసారి తోలుతుంది ఎందుకు? అసలు గాలి ఏమిటి?

భూమి చుట్టూ గాలి వెయ్యి కిలోమీటర్ల ఎత్తువరకు ఉంటుంది. గాలిలో అనేక రకాల వాయువులు కలసి మిశ్రమంగా ఉంటాయి. గాలికి బరువు ఉంటుంది. గాలిని భూమి గురుత్వాకర్షణతో ఆకర్షిస్తుంది. అందువల్లనే, పైకి పోయే కొలది గాలి పలుచగా ఉంటుంది. గాలి కూడా పదార్థమే కాబట్టి, సూర్యకాంతిలోని శక్తిని గ్రహించి వేడెక్కుతుంది. వేడి గాలి పైకి, చల్లని గాలి కిందకు వస్తుంటుంది. గాలికి పీడనం ఉంటుంది. ఈ గాలి ఇతర వస్తువుల తలాల మీద పీడనాన్ని కలగజేస్తుంది. పీడనం ఎక్కువ ఉన్న ప్రాంతం నుండి తక్కువ పీడనం ఉన్న ప్రాంతానికి గాలి కదులుతుంది. వేడెక్కిన గాలి వ్యాకోచించి, పీడనం పెరుగుతుంది. వేడిగాలి, పీడనం ఉన్న గాలి ఎక్కువ నుండి తక్కువ వైపుకు ప్రసరించడం వలన గాలులు ఏర్పడి అటు వైపు వీస్తాయి.

సముద్రంలో అల్పపీడన ప్రాంతంలోకి అన్నివైపుల నుండి గాలి రావడంతో ఎదురుపడి సుడి తిరుగుతుంది. అదే పెరిగి తుఫానుగా మారుతుంది. పీడనాల్లో తేడాలవల్ల, ఉష్ణోగ్రతల్లో తేడావల్ల గాలులు అటో ఇటో వీస్తాయి.

గాలి వీయడం అనేది నియమబద్ధంగానే జరుగుతుంది. గాలిని నెట్టేవారు, ఆపేవారు ఎవరూ లేరు. వీస్తున్న గాలికి శక్తి ఉంటుంది. ఈ శక్తినే గాలి మరలు విద్యుత్తుగా మార్చుతాయి. (ఇంకా వుంది)

భారతీయ తత్వ దర్శనం-బౌద్ధం

- గోరంట్ల శాంతారామ్

భారతీయ తత్వ దర్శనంలో ప్రధానమైన బౌద్ధంను సంక్షిప్తంగా మనకు తెలియజేసే మంచి పుస్తకం డాక్టర్ గుమ్మా వీరన్నగారు రచించిన 'బౌద్ధం'. ఈ పుస్తకాన్ని హేమా పబ్లికేషన్స్ చీరాల వారు ప్రచురించారు.

ప్రపంచ తాత్విక చరిత్రలోనే మహాన్నతమైన స్థానాన్ని అలంకరించిన తత్వవేత్త గౌతమ బుద్ధుడు. ఆయన బోధించినది బౌద్ధం. అదే ప్రపంచంలో ప్రథమ హేతువాద మానవవాద తాత్విక భావ విప్లవోద్యమం. ఊహా లోకాల్లో విహరిస్తున్న తాత్విక చింతనను ఆకాశం నుండి నేలకు దించి మానవ జీవితానికి దానిని అన్వయించి, మౌలిక సమస్యలను గుర్తించి, వాటికి పరిష్కార మార్గాలను సూచించి, ఆచరించి చూపిన ఆదర్శ తత్వవేత్త గౌతమ బుద్ధుడు. అందుకే బుద్ధుడిని 'ఆసియా ఖండపు వెలుగు' అని కీర్తించారు. వాస్తవానికి బుద్ధుడు 'జగత్తుకే వెలుగు'.

గౌతమ బుద్ధుడు క్రీస్తుపూర్వం 563న వైశాఖ పూర్ణిమ రోజున కపిలవస్తు నగరంలో జన్మించాడు. అతని తల్లి మాయా దేవి, తండ్రి శుద్ధోధనుడు. అతనికి తల్లిదండ్రులు పెట్టిన పేరు సిద్ధార్థుడు. సిద్ధార్థుడు పుట్టిన ఏడవ రోజున ఆయన తల్లి మరణించింది. శుద్ధోధనుడి రెండవ భార్య మహా ప్రజాపతి గౌతమి సిద్ధార్థుడిని పెంచి పెద్ద చేసింది. సిద్ధార్థుడి 16వ ఏటనే దండపాణి పుత్రిక యశోదరతో వివాహం జరిగింది. వారికి దుఃఖం అనేది తెలియకుండా సుఖంగా ఉండడానికి తండ్రి అన్ని ఏర్పాట్లు చేశాడు. సిద్ధార్థుడు 13 సంవత్సరాలు వైవాహిక జీవితాన్ని ఆనందంగా గడిపాడు. ఆయనకు రాహులుడు అనే కుమారుడు కలిగాడు. అప్పటి నుండి సిద్ధార్థుడి జీవితం గొప్ప మలుపు తిరిగింది.

రోహిణి నది జలాలను వాడుకునే విషయంలో శాక్యులకు కోలీయులకు వివాదం ఏర్పడింది. కోలీయులపై యుద్ధం ప్రకటించేందుకు శాక్య సంఘం నిర్ణయం తీసుకుంది. శాక్యా సంఘ సభ్యుడిగా ఉన్న సిద్ధార్థుడు యుద్ధాన్ని వ్యతిరేకించాడు. సైన్యంలో చేరనని చెప్పాడు. శాక్య సంఘం

నియమాలను వ్యతిరేకించినందుకు వచ్చే సాంఘిక బహిష్కరణకు ప్రతిగా పరివ్రాజకుడిగా రాజ్యం వదలి వెళ్ళడానికి సిద్ధార్థుడు నిర్ణయించుకున్నాడు. 29 సంవత్సరాల వయసులో రాజ్య భోగాలను, గృహస్థ జీవితాన్ని విడనాడి దుఃఖ నివారణ మార్గాన్ని అన్వేషించడానికి బయలుదేరాడు. కపిల వస్తు వీడిన సిద్ధార్థుడు కాలినడకన 400 మైళ్ళు ప్రయాణించి రాజగృహ చేరుకున్నాడు. అక్కడ 5 గురు పరివ్రాజకులను కలిశాడు. తరువాత వైశాలి వెళ్లి ఆలార కాలాముని దర్శించి కపిలుని సాంఖ్య సిద్ధాంతాన్ని, ధ్యాన పద్ధతులను నేర్చుకున్నాడు. తరువాత ఉద్దక రామ పుత్రుని ఆశ్రయించి ఆయన వద్ద సమాధి మార్గంలోని మరో విధానాన్ని నేర్చుకున్నాడు. తరువాత మగధ అక్కడ నుండి గయా చేరి ఐదుగురు పరివ్రాజకులను కలిసి శరీరాన్ని కృషింపచేసుకుంటూ వైరాగ్య సాధన ఆరు సంవత్సరాలపాటు చేశాడు. దాని వలన ఎలాంటి ఫలితం లేదని గ్రహించాడు. చిక్కి శల్యమైన సిద్ధార్థ గౌతముడు సుజాత అందించిన పాయసాన్ని భుజించి తన కఠోరమైన సాధనను విరమించాడు. ధృఢ సంకల్పంతో రావి చెట్టు కింద కూర్చుని ఏకాగ్రతతో హేతువాద దృక్పథంతో అన్ని విషయాలను పరిశీలించటం ప్రారంభించాడు. నాలుగు వారాల తరువాత జ్ఞానోదయమై నూతన సత్యాన్ని కనుగొన్నాడు. సంబోధిని సాధించాడు కనుక సిద్ధార్థ గౌతముడు బుద్ధుడు అయినాడు. రావి చెట్టు బోధి వృక్షం అయింది.

బుద్ధుని జీవితాన్ని సంక్షిప్తంగా వివరించిన డాక్టర్ గుమ్మా వీరన్నగారు బుద్ధుని తత్వంలోని ప్రతి అంశాన్ని స్పృశించారు ఈ చిన్న పుస్తకంలో. చిన్నతనంలో గురువుల వద్ద నేర్చుకున్న విద్య, ఇల్లు వదలి వచ్చిన తర్వాత ఆలార కాలాముని వద్ద నేర్చుకున్న కపిలుని సాంఖ్య సిద్ధాంతం, ఉద్దక రామ పుత్రుని వద్ద నేర్చుకున్న ధ్యాన సాధన, బుద్ధుని కాలంలో ఉన్న బ్రాహ్మణ వేద ప్రమాణ వాదంతోపాటు దానికి వ్యతిరేకంగా ఉన్న పూర్ణ కాశ్యపుని అక్రియావాదం, మక్కలి గోసాలుని నియతివాదం, అజిత కేశ కంబళిని ఉచ్చేదవాదం మొదలైన తత్వాలనన్నింటిని అధ్యయనం చేశాడు. వేద ప్రమాణాన్ని, కర్మ సిద్ధాంతాన్ని తిరస్కరించి దుఃఖ నివారణకు తనదైన వివక్షలేని హేతుబద్ధమైన నూతన సిద్ధాంతాన్ని రూపొందించాడు. దానినే బౌద్ధం అంటారు. బౌద్ధ ధర్మం పరిశీలన, సమస్యను గుర్తించడం, పరిష్కారాన్ని సూచించడం, ఆచరణలోకి తీసుకురావటం ఇదంతా మానవాతీత శక్తి లేదా దైవంతో సంబంధం

లేకుండా మానవ ప్రయత్నం ద్వారా సాధించటం అనే శాస్త్రీయ పరిశోధన పద్ధతిలో రూపొందించబడింది. బౌద్ధంలోని ప్రధాన అంశాలు నాలుగు వాటిని చతురార్య సత్యాలు అంటారు. 1. దుఃఖం ఉంది. 2. దుఃఖానికి కారణం ఉంది. 3. దుఃఖ నిరోధం ఉంది. 4. దుఃఖ నిరోధ మార్గం ఉంది.

దుఃఖానికి కారణం తృష్ణ, దుఃఖ నిరోధం సాధ్యమవుతుంది, దుఃఖ నిరోధ మార్గం ఉంది అదే అష్టాంగ మార్గం. 8 సూత్రాలు ఉన్నందున దానిని అష్టాంగ మార్గం అంటారు. అవి 1. సమ్యక్ దృష్టి 2. సమ్యక్ సంకల్పం. 3. సమ్యక్ వాక్కు 4. సమ్యక్ కర్మ. (పని) 5. సమ్యక్ జీవనం. 6. సమ్యక్ వ్యాయామం (మానసిక) 7. సమ్యక్ స్మృతి. 8. సమ్యక్ సమాధి. (ఏకాగ్రత)

బుద్ధుడు దశ పారమితలను గురించి చెప్పాడు అవి 1. శీలం, 2. దానం, 3. ఉపేక్ష, 4. నెక్కామ (కామ వాంఛలకు దూరంగా ఉండటం), 5. వీర్య (ప్రయత్నం), 6. క్షాంతి (ఓర్పు), 7. సత్యము, 8. అధిష్టానము (ధృఢనిశ్చయము), 9. కరుణ, 10. మైత్రి

బుద్ధుడు నిర్మలమైన జీవనానికి పంచశీల సూత్రాలను బోధించాడు అవి 1. అసత్యం పలుకరాదు, 2. జీవహింస చేయరాదు, 3. దొంగతనం చేయరాదు, 4. వ్యభిచారం చేయరాదు, 5. మత్తు పదార్థాలను తీసుకొనరాదు.

బుద్ధుని బోధనలు వైదిక కర్మకాండలోని డొల్లతనాన్ని ఎండగట్టి హేతుబద్ధమైన రీతిలో సాగి సమతకు నైతిక జీవనానికి ప్రాధాన్యత ఇచ్చాయి.

ప్రతీత్య సముత్పాదం బౌద్ధంలో ప్రధానమైనది. ప్రతిదీ నిరంతరం మార్పు చెందుతూ ఉంటుందని, (అనిత్య, అనాత్మ), కారణం ఫలితంగా కార్యం ఏర్పడి ఆ కార్యం కారణంగా మారి మరో మార్పుకు దారితీస్తుందని చెప్పేదే ప్రతీత్య సముత్పాదం. బుద్ధుని బోధనలలో విశిష్టమైనది ఆయన కాలాములకు చేసిన బోధ, “కాలములారా తరతరాలుగా వస్తున్న సంప్రదాయమని, గురువులు చెప్పారని, ప్రాచీన గ్రంథాలలో ఉన్నదని, వ్యక్తి మీద గౌరవంతో గానీ దేనిని సత్యంగా స్వీకరించవద్దు. ఎవరు ఏమి చెప్పినా దానిని పరిశీలించి, విశ్లేషించి అది సరైనదని అందరికీ మేలు చేస్తుందని మీరు భావిస్తే దానిని స్వీకరించి ఆచరించండి”. సత్యాన్ని నిర్ణయించడానికి ఇంతకు మించిన హేతుబద్ధమైన గీటురాయి ఏముంటుంది?

రచయిత బౌద్ధం పేర్కొన్న 1. స్కందాలు. 2. ఆయతనాలు. 3. ధాతువులు గురించి దశ యోజనాల గురించి అందరికీ అర్థమయ్యే రీతిలో

వివరించారు. దానితో పాటు బుద్ధుని ధర్మ ప్రచారాన్ని బౌద్ధ సంఘం నిర్మాణాన్ని తెలియజేశారు.

బుద్ధుడు తన ధర్మ ప్రబోధాన్ని మొదట ఐదుగురు పరివ్రాజకులకు చేశాడు. వారు ధర్మదీక్షను స్వీకరించి భిక్షువులుగా మారిపోయారు వారినే పంచ వర్గీయ భిక్షువులు అంటారు. వారితోనే మొదటి బౌద్ధ సంఘం ఏర్పడింది. గృహస్థ జీవనం కొనసాగిస్తూ బుద్ధుని బోధనలను అనుసరించే వారిని ఉపాసకులు అంటారు. భిక్షులకు సొంత ఇల్లు సొంత ఆస్తి ఉండదు. బుద్ధుని బోధనలు విన్న మహా కాశ్యపుడు మొదలైన బ్రాహ్మణులు, అంగుళి మాలి వంటి హంతకులు, సునీత వంటి చండాల కులస్తుల భిక్షువులుగా మారిపోయారు. మహా ప్రజాపతి గౌతమి నాయకత్వంలో అనేక మంది స్త్రీలు ధర్మదీక్షను తీసుకుని భిక్షునులుగా మారిపోయారు. ఉపాసకుడైన అనాథ పిండికుడు జేతవనాన్ని విశాఖ తన ఉద్యానవనాన్ని, జీవకుడనే వైద్యుడు అంబవనాన్ని భిక్షు సంఘానికి కానుకగా ఇచ్చారు. బౌద్ధ సంఘం వ్యాప్తి చెందింది. బుద్ధుడు “భిక్షువులారా వెళ్లండి. ప్రజల హితం కోసం ధర్మాన్ని బోధించండి” అని వారిని వివిధ ప్రాంతాలకు వెళ్ళమని ఆదేశించాడు. బుద్ధుడు తన నిర్వాణం (మరణం వరకు దాదాపు 45 సంవత్సరాలు కాలినడకన అనేక పల్లెలు, పట్టణాలు తిరుగుతూ ప్రజలకు ధర్మబోధ గావించాడు.

రచయిత ప్రసిద్ధ బౌద్ధ దార్శనికులైన అసంగుడు, వసుబంధు, దిగ్నాగుడు, ధర్మ కీర్తి, నాగార్జునుడు మొదలైన వారి రచనలను, భావాలను మనకు పరిచయం చేశారు. బుద్ధుని నిర్వాణం తరువాత బౌద్ధ ధర్మాన్ని అనుసరించేవారు స్థవిర (ధేర వాదులు), మహా సాంఘికులు అనే రెండు శాఖలుగా విడిపోయారు. ఆ తరువాత ఆ రెండు శాఖలు అనేక శాఖలుగా చీలిపోయాయి. బుద్ధుని నిర్వాణం తరువాత అనేక సంవత్సరాలకు బుద్ధుని బోధనలు గ్రంథస్తం చేయబడ్డాయి వాటిని త్రిపీటకాలు అంటారు. అవి సుత్తపిటక, వినయ పిటక, అభిదమ్మ పిటక. డాక్టర్ గుమ్మా వీరన్న గారు బౌద్ధ తత్వాన్ని తెలియజేయడంతో పాటు బౌద్ధంలో సంశయాలకు తావిచ్చే అనేక అంశాలను మనముందు ఉంచారు వాటిలో ప్రధానమైనది పునర్భవం. బౌద్ధం వైదిక మతం పేర్కొనే ‘ఆత్మ శాశ్వతమని అది మనిషి చనిపోయిన తర్వాత ఆ శరీరాన్ని వదిలి వేరొక శరీరంలో ప్రవేశించి పునర్జన్మ పొందుతుంది’ అనే భావన పూర్తిగా వ్యతిరేకిస్తుంది. బౌద్ధం ‘పునర్భవం’ను చెబుతుంది. పునర్భవం అంటే ఏమిటి అనే అంశంలో బౌద్ధ పండితుల్లో భిన్న అభిప్రాయాలు ఉన్నాయి.

ప్రాఫెసర్ లక్ష్మి నరసు అభిప్రాయంలో ప్రతి వ్యక్తి తన జీవితకాలంలో అనేక కర్మలు (పనులు) చేస్తాడు. అతని కర్మలు ఇతరులను ప్రభావితం చేస్తాయి. ఆ వ్యక్తి మరణించిన అతని కర్మలు ఇతరులలో జీవిస్తాయి ఇదే పునర్భవం కొందరు బౌద్ధ పండితులు ఇలా అంటారు. ప్రతి మనిషి ఆలోచనలు నిత్యం మారుతూ ఉంటాయి. అంటే పాత ఆలోచన నశించి కొత్త ఆలోచనలు ఉద్భవిస్తాయి వాటి ఫలితంగా మనిషి మారుతూ ఉంటాడు. ఇదే పునర్భవం అంటారు. త్రిపీటకాలలో మనిషి మరణించిన తరువాత అతని శరీరం భూమిలో కలిసిపోతుంది కానీ శక్తి రూపమైన అతని ఆలోచనలు మనసు సంస్కారం (ఆలయ విజ్ఞానం) మరో జీవి (పిండం)లో ప్రవేశించి పునర్భవం పొందుతుంది అని కొన్ని చోట్ల చెప్పబడింది. దాని ఆధారంగానే బౌద్ధ సాహిత్యంలో బుద్ధుని జాతకథలు వ్రాయబడ్డాయి. బుద్ధుడు పునర్భవాన్ని ఏ అర్థంలో చెప్పాడు అన్నది చర్చనీయాంశం.

రచయిత బౌద్ధంలోని హేతువాద, మానవవాద, ప్రజాస్వామ్య దృక్పథాన్ని వివరంగా మన ముందు ఉంచారు. ఇది మనం తెలుసుకోవలసిన ప్రధాన అంశం. బౌద్ధం ప్రమాణం స్థానంలో హేతువును ఉంచింది. ఊహలను విడనాడి జీవిత వాస్తవికతకు చోటు కల్పించింది. బుద్ధుడు ఏ అతీత శక్తిని అంగీకరించలేదు. మహిమలను అంగీకరించలేదు. బుద్ధుడు తాను మార్గ ప్రదాతనే కానీ మోక్షప్రదాతను కానని అన్నాడు. కాలములకు బుద్ధుడు ఇచ్చిన సందేశం ఆయన హేతువాద దృక్పథాన్ని మనకు తెలియజేస్తుంది. బుద్ధుడు గొప్ప మానవవాది. మానవుల దుఃఖనివారణ కోసం చింతన చేసిన తాత్వికుడు. 2500 సంవత్సరాలకు పూర్వమే తన భిక్ష సంఘంలో కుల వివక్ష లేకుండా అందరికీ ప్రవేశం కల్పించిన సమతావాది. మైత్రి కరుణ బోధించి నైతిక విలువలకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చిన మహామనీషి. ఆయన బిక్షు సంఘాన్ని ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో రూపొందించాడు. స్త్రీలకు బౌద్ధ సంఘంలో ప్రవేశం కల్పించాడు. బుద్ధుడు తనకు వారసునిగా ఎవరని ప్రకటించకుండా ధర్మమే సంఘాన్ని నడిపిస్తుందని ప్రకటించిన గొప్ప ప్రజాస్వామ్యవాది.

విజ్ఞాన కాంతులు వెదజల్లుతూ సమాజంలోని అజ్ఞానాంధకారాలను పటాపంచలు చేసి భారతదేశమంతటా విస్తరించి, వెయ్యిండ్లకు పైగా వర్ధిలి చివరకు జన్మించిన దేశంలోనే బౌద్ధం కనుమరుగు అవటానికి కారణం ఏమిటి? ఈ విషయం మీద రచయిత లోతుగా అధ్యయనం చేశారు. బౌద్ధ సంఘంలో ఏర్పడిన చీలికలు బౌద్ధాన్ని బలహీనం చేశాయి. అశోకుని కాలం నాటికే

బౌద్ధులు 18 శాఖలుగా చీలిపోయారు. ఆచార్య నాగార్జునుడు వంటివారు బుద్ధుని బోధనలను వక్రీకరించి జగత్తును మిథ్యగా పేర్కొన్నారు. వజ్రాయానం వంటి కొన్ని బౌద్ధ శాఖలు బుద్ధుని బోధనలకు వ్యతిరేకమైన కర్మకాండలను తాంత్రిక పద్ధతులను బౌద్ధంలోనికి చొప్పించారు. బౌద్ధ మత వ్యాప్తితో ఉపాధి, ప్రాధాన్యత కోల్పోయిన వైదిక బ్రాహ్మణులు రాజులను ప్రేరేపించి బౌద్ధులను హింసించారు. మౌర్య సామ్రాజ్యాన్ని హస్తగతం చేసుకున్న పుష్యమిత్ర శుంగుడు బౌద్ధులను చిత్రహింసలకు గురిచేశాడు. దేశంలోని బౌద్ధ ఆరామాలను ధ్వంసం చేసి వాటి మీద శైవ, వైష్ణవ ఆలయాలను నిర్మించారు. బ్రాహ్మణ రాజులైన శుంగులు, శాతవాహనులు విష్ణుకుండినులు బౌద్ధాన్ని నిర్మూలించడానికి దోహదం చేశారు. ఆదిశంకరాచార్యుడి ఆధ్వర్యంలో జరిగిన దాడులలో వేలాది బౌద్ధ భిక్షువులు హతమైనారు. ఇంకా అనేక కారణాలవల్ల భారతదేశంలో బౌద్ధం కనుమరుగైనా శ్రీలంక, మయన్మార్, టిబెట్, చైనా, జపాన్ వంటి దేశాలలో వ్యాపించింది. ఇటీవల కాలంలో భారతదేశంలో బౌద్ధం పునర్జీవనం ప్రారంభమైందని చెప్పవచ్చు. 1956లో ఐదు లక్షలకు పైగా దళితులు డాక్టర్ బి.ఆర్. అంబేద్కర్ నాయకత్వంలో బౌద్ధాన్ని స్వీకరించారు.

హేతువాద మానవవాద ప్రజాస్వామ్య నైతిక విలువల పునాదులపై రూపొంది విశ్వ మానవ శ్రేయస్సు శాంతికి తోడ్పడేదే బౌద్ధం. ప్రతివారు తప్పక చదవవలసిన మంచి పుస్తకం డాక్టర్ గుమ్మా వీరన్న గారు రచించిన “బౌద్ధం”. వీరు రచించిన “భారతీయ సాంస్కృతి” అనే గ్రంథంలో కొంత భాగమే “బౌద్ధం”. హేతువాదులు మానవవాదులు తమ అవగాహన పెంపొందించుకోవడం కోసం, సింధు నాగరికత నుండి బౌద్ధం, వేదాంత దర్శనం మొదలైన ప్రాచీన తత్వచింతనలతో పాటు ఎం.ఎన్.రాయ్ రామ్, మనోహర్ లోహియా మొదలైన ఆధునిక భారతీయ తాత్వికులను గురించి వివరించిన ఈ గ్రంథాన్ని తప్పనిసరిగా చదవాలి. పుస్తక ప్రతుల కోసం ఈ క్రింది వారిని సంప్రదించండి.

1. డాక్టర్ గుమ్మా వీరన్న, డోర్ నెం. 5-4-1413, శారద నగర్, వనస్థలిపురం, హైదరాబాద్-500 070.
2. మేడూరి సత్యనారాయణ, రాడికల్ హ్యూమనిస్ట్ సెంటర్, ఇంకొల్లు - 523 167, ఏ.పి.
3. నవోదయ బుక్ హౌస్, ఆర్య సమాజ్ ఎదురు వీధి, కాచిగూడ, హైదరాబాద్.

41 సంవత్సరాలుగా క్రమం తప్పకుండా వెలువడుతున్న మాసపత్రిక

హేతువాది

స్థాపకులు : రావిపూడి వెంకటాద్రి

చదవండి..... చదివించండి

సంవత్సర చందా రూ. 500/- జీవిత చందా రూ. 5,000/-

చందాలు పంపవలసిన చిరునామా :-

ఎడిటర్ : మేడూరి సత్యనారాయణ, ఇంకొల్లు - 523 167.

English Version of Ravipudi Writings

1. Rationalism : Part-I	312	రూ. 300/-	రూ. 400/-
Rationalism : Part-II	289	రూ. 300/-	రూ. 400/-
Rationalism : Part-III	264	రూ. 300/-	రూ. 400/-
2. Marxism	384	రూ. 400/-	రూ. 500/-
3. Aadisankaracharya	196	రూ. 300/-	రూ. 400/-
4. New Humanist Theses	96	రూ. 100/-	రూ. 150/-
5. Atheism Vs. Nihilism	208	రూ. 200/-	
6. What Shall We Do ?	120	రూ. 120/-	
7. Rationalist Outlook	120	రూ. 120/-	
8. Rationalist Thought Process	120	రూ. 150/-	

హేమా పబ్లికేషన్స్, ఇంకొల్లు - 523 155. సెల్ : 98499 35117
రాడికల్ హ్యూమనిస్టు సెంటర్, ఇంకొల్లు, 523 167, ప్రకాశంజిల్లా.

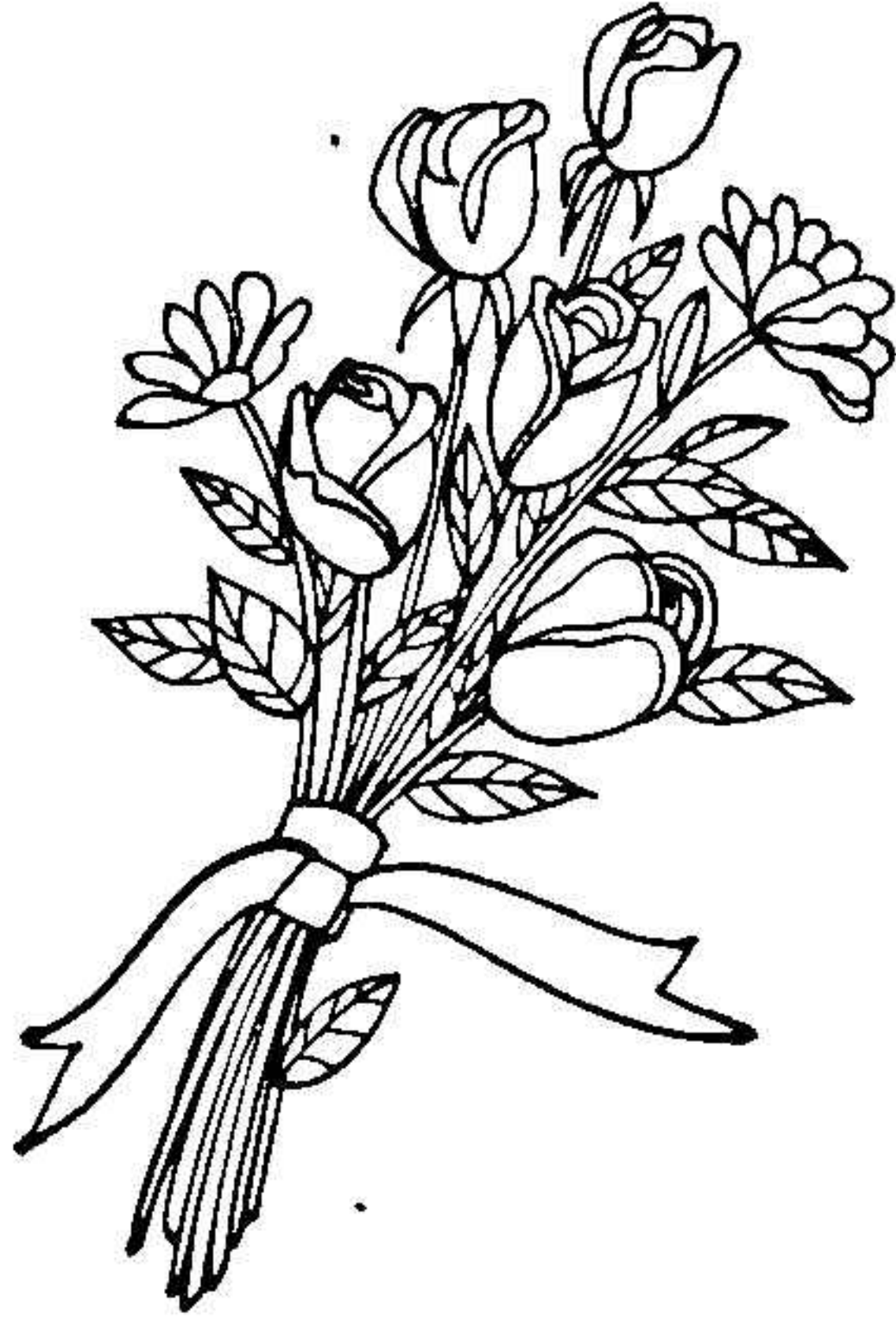
“వైజ్ఞానిక ప్రగతిని సాధించే దిశగా, మానవ సంక్షేమానికి అనువైన విధంగా మార్పు సాధించేది మాత్రమే సంస్కృతి. సాంస్కృతిక విప్లవమంటే భావ విప్లవమే. సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవనమంటే భావ పునర్వికాసమే, రినైజాన్స్ కాని, మత పునరుజ్జీవనంకాదు. హేతువాద మానవవాద ఉద్యమాలు ఊకదంపుడు సంస్కరణలతో సరిపెట్టుకోవు. ప్రగతి విరోధులు, పురోగతి నిరోధకులు రాజకీయ పార్టీల పేరుతో అధికార పీఠాలపై కొలువుదీరి అటు మతాలను, ఇటు భావదాస్యాన్ని పోషిస్తుంటే, దాన్ని నిషేధించండి, దీన్ని నిషేధించండి అంటూ వారిని అభ్యర్థించే ఉద్యమాలు సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవనోద్యమాలు ఎలా అవతాయి?” - రావిపూడి వెంకటాద్రి

2017 సెప్టెంబరు ‘హేతువాది’ సంచికలో

“సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవనోద్యమాలు, భావోద్యమాల కర్తవ్యం” అనే వ్యాసంలో

“హేతువాది” 41వ సంవత్సరములో ప్రవేశించిన సందర్భంగా కుభాకాంక్షలతో.....

**అంబటి రత్తమ్మ మెమోరియల్ ట్రస్ట్,
విశాఖపట్నం**

ఆహ్వానం

**బాపట్ల జిల్లా హేతువాద సంఘం
హేతువాద మానవవాద అధ్యయన తరగతులు**

తేదీ: 18-06-2023

ఉదయం గం. 10.00ల నుంచి
సాయంత్రం గం. 5.00ల వరకు

వేదిక :

ఎన్.జి.ఓ.హామ్ మీటింగు హాలు,
పాత బస్టాండు పక్కన, బాపట్ల

కార్యక్రమాలు

హేతువాద మోగేవేవాద అధ్యయన తరగతులు

ఉదయం 10 గం||లకు

సభాధ్యక్షులు : కరణం రవీంద్రబాబు

ట్రైజరర్, ఆంధ్రప్రదేశ్ హేతువాద సంఘం

అంశం : “మతాలు-ఫండమెంటలిస్ట్ ధోరణులు”

వక్త : షేక్ బాబు, ట్రైజరర్, భారత హేతువాద సంఘం

అంశం : “భౌతిక వాస్తవికవాదం-హేతువాదం-మానవవాదం”

వక్త : డా॥ గుమ్మా వీరన్న

అధ్యక్షులు, భారత హేతువాద సంఘం

1.00 గం|| నుండి 2.00 గం||ల వరకు భోజన విరామం

సాయంత్రం 2.00 గం||ల నుంచి

సభాధ్యక్షులు : సింహాద్రి యల్లమందారెడ్డి

సహాయ కార్యదర్శి, ఆంధ్రప్రదేశ్ హేతువాద సంఘం

అంశం : “విశ్వతత్వం-పరిణామం”

వక్త : మేడూరి సత్యనారాయణ,

ప్రధాన కార్యదర్శి, భారత హేతువాద సంఘం

అంశం : “హేతువాద మానవవాదాలు-జీవనతత్వం”

వక్త : కుర్రా హనుమంతరావు

అధ్యక్షులు, భారత హేతువాద సంఘం

వందన సమర్పణ : కాకి రాజశేఖర్, ప్రధాన కార్యదర్శి,

బాపట్ల జిల్లా హేతువాద సంఘం

వివరాలకు : కరణం రవీంద్రబాబు, సెల్: 9866204024

కరణం రవీంద్రబాబు, అధ్యక్షులు, కాకి రాజశేఖర్, ప్రధాన కార్యదర్శి

బాపట్ల జిల్లా హేతువాద సంఘం

హేమా పబ్లికేషన్స్, చీరాల

డా॥ గుమ్మా వీరన్న రచనలు

1. హేతువాదం - భావవిప్లవం - 1984
2. హేతువాదం - మార్క్సిజం - 1987
3. నవ్యమానవవాద మీనాటి బాట - 1996
4. స్వేచ్ఛ - 2001
5. హేతువాదం-స్వరూప స్వభావాలు - 2007
6. భారతీయ సంస్కృతి -తత్వం - 2008
7. హేతువాదం - అపోహలు - అపారాలు - 2012
8. రావిపూడి రచనల సంపుటాల సమీక్ష - ప్రథమ భాగం - 2014
9. రావిపూడి రచనల సంపుటాల సమీక్ష - ద్వితీయత భాగం - 2016
10. రావిపూడి వెంకటాద్రి రచనలు - హేతువాద మానవవాదాలు - 2017
11. భారతీయ తత్వ దర్శనం -
విశ్వపరిణామంలో మానవ ఆవిర్భావం-సింధూ నాగరికత - 2021
వేదాలు - వేద వాఙ్మయం - 2021
ఉపనిషత్తులు - 2022
చార్వాకం - జైనం - 2022
బౌద్ధం - 2023

అనువాద గ్రంథాలు

12. రాడికల్ హ్యూమనిజం - వి.యం.తార్కండ్ - 2005
13. గతితార్కిక భౌతికవాదం శాస్త్రీయమా? - 1988
14. మానవజాతికి మతమెందుకు. - 2010
15. శాస్త్రం-తత్వం - యం.యన్.రాయ్ - 2020
16. భారతదేశంలో బౌద్ధ నిర్మూలన - డా॥ డి.సత్యనారాయణ - 2021
17. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో మానవవాద ఉద్యమ చరిత్ర -డా॥ యన్.ఇన్నయ్య-2020

కుర్రా హనుమంతరావు రచనలు

1. విద్యాలయాలు - అతీత భావనలు - విజ్ఞానశాస్త్రం	-	20/-
2. యం.యన్.రాయ్ భావవాహిని	-	90/-
3. యోగం బోగానికా? రోగానికా ?	-	90/-
4. లౌకికవాదం - భిన్న దృక్పథాలు	-	100/-
5. హేతువాద మానవవాదాలు - వాటి పరివ్యాప్తి	-	150/-
6. రాజకీయాలు - ప్రజాస్వామ్యం	-	200/-

కాపీలకు : మేడూరి సత్యనారాయణ,

కేరాఫ్ రాడికల్ హ్యూమనిస్ట్ సెంటర్, ఇంకొల్లు

సెల్ నెం. 98499 35117

హేమా పబ్లికేషన్స్, చీరాల
మేడూరి సత్యనారాయణ రచనలు

1. హేతువాదం - మానవవాదం	- 150/-
2. మతతత్వం	- 80/-
3. వైజ్ఞానిక భావాలు	- 120/-
4. జీవోత్పత్తి-జీవపరిణామం	- 90/-
5. భవిష్య మానవుడు	- 60/-
6. మానవవాద భావాలు (అనువాదం)	- 80/-
7. హేతువాద భావాలు	- 90/-
8. వివక్షాపూరిత స్మృతులు	- 90/-
9. భావవిప్లవ యోధులు	- 70/-
10. కాల्పనిక గీత	- 70/-
11. వైజ్ఞానిక విప్లవం - తాత్విక ఫలితాలు	- 70/-
12. భారత హేతువాద మానవవాద ఉద్యమ చరిత్ర : ప్రథమ భాగం	- 500/-
13. భారత హేతువాద మానవవాద ఉద్యమ చరిత్ర : ద్వితీయ భాగం	- 600/-
14. లాక్డౌన్లో నా భావాలు	- 90/-
15. నా విద్య, నా బోధన, నా ఉద్యమం	- 90/-
16. రాడికల్ హ్యూమనిస్ట్ భావాలు	- 150/-
17. హ్యూమనిస్ట్ తత్వమూలాలు - రాడికల్ హ్యూమనిజం	- 120/-
18. రావిపూడి వెంకటాద్రి - జీవితం - తత్వం	- 150/-
19. సైన్సు - హ్యూమనిజం (ఇంగ్లీషు)	- 120/-
20. నియంతృత్వం - స్వేచ్ఛ	- 100/-
21. సెక్యులరిజం - ప్రజాస్వామ్యం	- 80/-
22. రావిపూడి రచనల సమీక్షలు	- 150/-
23. యం.యన్.రాయ్ (అనువాదం)	- 100/-
24. 40 సంవత్సరాల 'హేతువాది'	- 40/-
25. భావవిప్లవం - స్వేచ్ఛ	- 120/-
26. వైజ్ఞానిక దృక్పథం - సత్యాన్వేషణ	- 120/-
27. జీవోత్పత్తి-జీవపరిణామం-మానవ పరిణామం	- 300/-
28. మానవవాదం-రాజకీయాలు-మానవ భవిష్యత్తు	- 80/-
29. వైజ్ఞానిక ప్రయోగాలు	- 60/-
30. హేతువాద మానవవాద ఉద్యమ మార్గదర్శి, రావిపూడి వెంకటాద్రి	- 30/-

హేమా పబ్లికేషన్స్, రాడికల్ హ్యూమనిస్టు సెంటర్,

ఇంకొల్లు, 523 167, ప్రకాశంజిల్లా. సెల్ : 98499 35117

హేతువాది వ్యాసనాటి

సహేతుక యోచన	- రావిపూడి వెంకటాద్రి	రూ. 75/-
రామాయణంలో లుకలుకలు	- జాస్తి రామస్వామి	75/-
కార్యకారణత	- రావిపూడి	75/-
ఇవి కథలు కావు	- రావిపూడి	50/-
ఇస్లాం ఒక ఆంచనా	- రావిపూడి	50/-
బైబిలు సృష్టివాదం	- రావిపూడి	50/-
ఐన్‌స్టీన్-మతం-దైవం	- రావిపూడి	50/-
హేతువాద దృక్పథం	- తోటకూర ప్రభాకరరావు	75/-
గీతాదర్శనం	- చేగిరెడ్డి చంద్రశేఖరరెడ్డి	75/-
మతంపై రావిపూడి రచనల ఒరవడి	- ఊట్ల రంగనాయకులు	75/-
విశ్వదాభిరామ వినురవేమ	- సంకలనం : రావిపూడి	50/-
పరస్పామ్యం - ప్రజాస్వామ్యం	- రావిపూడి	100/-
ఆలోచనలు - అనులోచనలు	- రావిపూడి	120/-
అర్థాలు - అపార్థాలు	- రావిపూడి	120/-
ముఖాముఖి	- బి. సాంబశివరావు, రావిపూడి	100/-
హేతువాద మానవవాద తాత్విక భావనలు	- షేక్ బాబు	150/-
యోగం భోగానికా? రోగానికా?	- కుర్రా హనుమంతరావు	90/-
హేతువాదం - మానవవాదం	- మేడూరి సత్యనారాయణ	150/-
మతతత్వం	- మేడూరి సత్యనారాయణ	80/-
బౌద్ధం - హేతువాదం - మానవాదం	- సంకలనం : రావిపూడి	120/-
లోకికవాదం - భిన్నదృక్పథాలు	- కుర్రా హనుమంతరావు	100/-
వైజ్ఞానిక భావాలు	- మేడూరి సత్యనారాయణ	120/-
జీవోత్పత్తి - జీవపరిణామం	- మేడూరి సత్యనారాయణ	90/-
మహామనీషి యం.ఎన్.రాయ్	- రావిపూడి వెంకటాద్రి	60/-
భవిష్య మానవుడు	- మేడూరి సత్యనారాయణ	60/-
మానవవాద భావాలు (అనువాదం)	- మేడూరి సత్యనారాయణ	80/-
నరహంతకులు	- యన్. ఇన్నయ్య	50/-
రావిపూడితో ముఖాముఖి	- రావిపూడి	150/-
హేతువాద మానవవాదాలు-వాటి పరివ్యాప్తి	- కుర్రా హనుమంతరావు	150/-
హేతువాద భావాలు	- మేడూరి సత్యనారాయణ	90/-
సహేతుక ఆలోచనలు-అహేతుక వ్యాఖ్యానాలు	- రావిపూడి వెంకటాద్రి	200/-
వింతలూ-విడ్డూరాలు	- రావిపూడి వెంకటాద్రి	120/-
వెంకటాద్రి శతకం	- చేగిరెడ్డి చంద్రశేఖరరెడ్డి	50/-
శాస్త్రం-తత్వం, మూలం : ఎం.ఎన్.రాయ్	- అనువాదం : గుమ్మా వీరన్న	200/-
రాజకీయాలు-ప్రజాస్వామ్యం	- కుర్రా హనుమంతరావు	200/-
వివక్షాపూరిత స్మృతులు	- మేడూరి సత్యనారాయణ	90/-

హేతువాద శతకం	- చేగిరెడ్డి చంద్రశేఖరెడ్డి	40/-
ఏది సత్యం ? ఏది అసత్యం ?	- రావిపూడి వెంకటాద్రి	70/-
భావవిప్లవ యోధులు	- మేడూరి సత్యనారాయణ	70/-
కాల్పనిక గీత	- మేడూరి సత్యనారాయణ	70/-
వైజ్ఞానిక విప్లవం - తాత్విక ఫలితాలు	- మేడూరి సత్యనారాయణ	70/-
అర్థనారీశ్వర సత్యసాయి బహుపరాక్	- టాల్ బ్రూక్, సమీక్ష - రావిపూడి	10/-
భారతదేశంలో బౌద్ధ నిర్మూలన	- దొప్పలపూడి సత్యనారాయణ	
	అనువాదం : డా॥ గుమ్మా వీరన్న	120/-
నా విద్య - నా బోధన - నా ఉద్యమం	- మేడూరి సత్యనారాయణ	100/-
లాక్ డౌన్ లో నా భావాలు	- మేడూరి సత్యనారాయణ	100/-
రాడికల్ హ్యూమనిస్ట్ భావాలు	- మేడూరి సత్యనారాయణ	150/-
రావిపూడి వెంకటాద్రి-జీవితం-తత్వం	- మేడూరి సత్యనారాయణ	150/-
హ్యూమనిస్ట్ తత్వ మూలాలు :		
రాడికల్ హ్యూమనిజం	- మేడూరి సత్యనారాయణ	90/-
నియంతృత్వం - స్వేచ్ఛ	- మేడూరి సత్యనారాయణ	100/-
సెక్యులరిజం-ప్రజాస్వామ్యం	- మేడూరి సత్యనారాయణ	100/-
రావిపూడి రచనల సమీక్షలు	- మేడూరి సత్యనారాయణ	150/-
యం.యన్.రాయ్ (అనువాదం)	- డా॥ ఎన్. ఇన్నయ్య	50/-
40 సంవత్సరాల హేతువాది	- మేడూరి సత్యనారాయణ	40/-
భావవిప్లవం - స్వేచ్ఛ	- మేడూరి సత్యనారాయణ	100/-
వైజ్ఞానిక దృక్పథం - సత్యాన్వేషణ	- మేడూరి సత్యనారాయణ	120/-
లోకాయుత చార్వాకం	- రావిపూడి వెంకటాద్రి	80/-
* భారతీయ తత్వ దర్శనం	-	
విశ్వపరిణామంలో మానవ ఆవిర్భావం -		
సింధూ నాగరికత	- డా॥ గుమ్మా వీరన్న	20/-
వేదాలు - వేదవాఙ్మయం	- డా॥ గుమ్మా వీరన్న	20/-
ఉపనిషత్తులు	- డా॥ గుమ్మా వీరన్న	20/-
చార్వాకం - జైనం	- డా॥ గుమ్మా వీరన్న	20/-
బౌద్ధం	- డా॥ గుమ్మా వీరన్న	80/-
మరపురాని ముచ్చట్లు	- రావిపూడి వెంకటాద్రి	80/-
హేతుత్వం - మతతత్వం	- రావిపూడి వెంకటాద్రి	50/-
జీవోత్పత్తి - జీవపరిణామం		
- మానవ పరిణామం	- మేడూరి సత్యనారాయణ	300/-
వైజ్ఞానిక ప్రయోగాలు	- మేడూరి సత్యనారాయణ	70/-
మానవవాదం-రాజకీయాలు-మానవ భవిష్యత్తు	- మేడూరి సత్యనారాయణ	100/-

HETUVADI

June, 2023

Postal Concession Regd. No. PRAKASAM/19/2021-2023
Registered with the Registrar of News papers No. 44832/82

రావిపూడి రచనల సంపుటాలు

సంపుటం పేరు	పేజీలు	వెల	బౌండు
1. హేతువాదం	350	రు. 350/-	-
2. హ్యూమనిజం	492	రు. 500/-	-
3. నాసికీత్వం	393	రు. 400/-	రు. 500/-
4. మార్క్సిజం	479	రు. 500/-	రు. 600/-
5. ఔనా; వేదంలో అన్నీ ఉన్నాయా?	196	రు. 200/-	రు. 300/-
6. విశ్వాన్వేషణ	246	రు. 250/-	రు. 350/-
7. జీవమంటే ఏమిటి?	203	రు. 200/-	రు. 300/-
8. మతజాడ్యాల మచ్చుతునకలు	277	రు. 250/-	రు. 350/-
9. ఆదిశంకరాచార్య : వ్యక్తిత్వం-తత్వం	172	రు. 200/-	-
10. మనుధర్మాల కోటిల్యం	250	రు. 300/-	రు. 400/-
11. శాస్త్రం-అశాస్త్రం	227	రు. 250/-	రు. 350/-
12. హ్యూమనిస్టు సమీక్షలు	154	రు. 150/-	రు. 250/-
13. సమకాలీనాలు - సార్వకాలికాలు (1వ భాగం)	284	రు. 300/-	రు. 400/-
14. సమకాలీనాలు - సార్వకాలికాలు (2వ భాగం)	410	రు. 400/-	రు. 500/-
15. హేతువాది ప్రశ్నోత్తరాలు	236	రు. 250/-	రు. 350/-
16. హేతువాద హ్యూమనిస్టు అన్వయాలు - స్పందన - ప్రతిస్పందనలు - 1	252	రు. 250/-	రు. 350/-
17. హేతువాద హ్యూమనిస్టు అన్వయాలు - స్పందన - ప్రతిస్పందనలు - 2	252	రు. 250/-	రు. 350/-
18. ఎం.ఎన్.రాయ్ - భారత కమ్యూనిజం	600	రు. 250/-	రు. 350/-
19. స్వామినేని - త్రిపురనేని	356	రు. 350/-	రు. 450/-
20. నేనూ - నా రచనా వ్యాసంగం	156	రు. 150/-	-
21. అడుగుజాడలు	116	రు. 120/-	రు. 200/-
22. మనం ఏమి చేయాలి ? కళ-శాస్త్రం-తత్వం- హేతువాదం	214	రు. 250/-	రు. 350/-
23. వాస్తువు శాస్త్రమా?	146	రు. 150/-	-

English Version of Ravipudi Writings

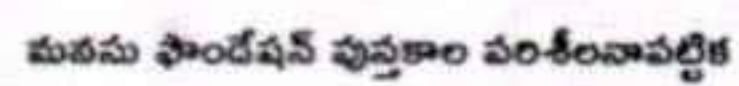
1. Rationalism : Part-I	312	రు. 300/-	రు. 400/-
Rationalism : Part-II	289	రు. 300/-	రు. 400/-
Rationalism : Part-III	264	రు. 300/-	రు. 400/-
2. Marxism	384	రు. 400/-	రు. 500/-
3. Aadisankaracharya	196	రు. 300/-	రు. 400/-
4. New Humanist Theses	96	రు. 100/-	రు. 150/-
5. Atheism Vs. Nihilism	208	రు. 200/-	-
6. What Shall We Do ?	120	రు. 120/-	-
7. Rationalist Outlook	120	రు. 120/-	-
8. Rationalist Thought Process	120	రు. 150/-	-

హేమా పబ్లికేషన్స్,

సెల్ : 98499 35117

రాడికల్ హ్యూమనిస్ట్ సెంటర్, ఇంకొల్లు, 523 167, బాపట్ల జిల్లా.

పుస్తకం సంఖ్య	KLVA105M253
పుస్తకం పేరు	హేతువాది
తారీఖు	07 February 2025
ముందు లెట్టు	44
వెనుక లెట్టు	44
మొత్తం పేజీలు	21
విద్య సైజు పేజీలు	10
భాగ పేజీలు	10
లేని పేజీలు	10
తయారు చేసినది	Hema
పేజీలు విడదీసినది	Hema
స్కాన్ చేసినది	Hema
పరీక్ష చేసినది	Hema
పేజీలు పరిచూసినది	Hema
ప్రింటింగు చేసినది	Hema
స్టాకింగు చేసినది	Hema
పరిస్థితి	Hema